

EIROPAS KOMISIJA
ĢENERĀLDIREKTORĀTS
RĪCĪBA KLIMATA POLITIKAS JOMĀ

B direkcija – Eiropas un starptautiskie oglekļa dioksīda emisiju tirgi

Norādījumu dokuments Nr. 2 par saskaņotās bezmaksas kvotu piešķiršanas metodoloģiju ES ETS pēc 2020. gada

Norādījumi par piešķiramo emisijas kvotu noteikšanu iekārtas līmenī

Galīgā versija, kas izdota 2019. gada 15. februārī

Šie norādījumi neatspoguļo Komisijas oficiālo nostāju un nav juridiski saistoši. Taču šo norādījumu mērķis ir izskaidrot ES ETS direktīvā un *FAR* noteiktās prasības, un tie ir nepieciešami, lai varētu izprast šos juridiski saistošos noteikumus.

Satura rādītājs

1. Šā norādījumu dokumenta darbības joma	3
2. Emisijas kvotu piešķiršanas pieeju pārskats.....	4
2.1. Kad izmantot katru no iekārtas līmeņa kvotu piešķiršanas pieejām?.....	4
2.2. Oglekļa emisiju pārvirzes statusa ietekme uz kvotu piešķiršanu (apakš-)iekārtas līmenī	8
3. Iekārtu sašķelšana apakšiekārtās.....	15
3.1. Produkta līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana.....	15
3.2. Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana.....	17
3.3. Centralizētās siltumapgādes apakšiekārtas noteikšana.....	19
3.4. Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana	20
3.5. Procesa emisiju apakšiekārtu noteikšana.....	21
4. Piešķiramo emisijas kvotu noteikšana katrai apakšiekārtai	23
4.1. Produkta līmeņatzīmes apakšiekārta	23
4.2. Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta	26
4.3. Centralizētās siltumapgādes apakšiekārta.....	28
4.4. Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārta.....	29
4.5. Procesa emisiju apakšiekārta.....	30
5. Provizoriskais un galīgais piešķiramo emisijas kvotu apjoms vienai iekārtai	32
5.1. Provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms	32
5.2. Galīgais piešķiramo kvotu apjoms	32
6. Vēsturiskā darbības līmeņa noteikšana	34
6.1. Noklusējuma pieeja vēsturiskā darbības līmeņa noteikšanai.....	34
6.2. Vēsturiskā darbības līmeņa noteikšana, ja (apakš-)iekārta nav bijusi ekspluatācijā visu bāzlīnijas periodu	35
7. Papildu piemēri.....	39
7.1. 1. piemērs. Iekārta bez produkta līmeņatzīmēm un ar dažādiem oglekļa emisiju pārvirzes statusiem	39
7.2. 2. piemērs. Koģenerācija (<i>CHP</i>)	40
7.3. 3. piemērs. Kompleksais piemērs.....	41
A pielikums. Salīdzinājums ar 2011. gada Norādījumu dokumentu Nr. 2	48

1. Šā norādījumu dokumenta darbības joma

Šis norādījumu dokuments ir daļa no to dokumentu grupas, kas paredzēti, lai sniegtu atbalstu dalībvalstīm un to kompetentajām iestādēm, lai visā Savienībā varētu saskaņoti ieviest kvotu piešķiršanas metodoloģiju ES ETS ceturtajam tirdzniecības periodam (pēc 2020. gada), kas noteikta Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/331 par “Savienības mēroga pārejas noteikumiem saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei saskaņā ar ES ETS direktīvas 10.a pantu” (*FAR*). Norādījumu dokumentā Nr. 1 par kvotu piešķiršanas metodoloģiju sniegta vispārīga informācija par šīs norādījumu dokumentu grupas tiesību aktiem pārskats. Tajā izskaidrota arī dažādo norādījumu dokumentu savstarpējā saistība un ietverts šajos norādījumos izmantotās terminoloģijas glosārijs¹.

Šajā norādījumu dokumentā sīkāk apskatīta vispārīgā saskaņotās bezmaksas kvotu piešķiršanas metodoloģija saskaņā ar 10.a pantu, kas aprakstīta Norādījumu dokumentā Nr. 1, izskaidrojot to, kā kvotu piešķiršanas metodoloģija tiek piemērota *iekārtas līmenī*, tostarp izskaidrota to noteikumu ietekme, kas izstrādāti, lai risinātu jautājumus par ievērojamu oglekļa emisiju pārvirzes risku. Tajā aprakstītas dažādo veidu apakšiekārtas, kas šajā nolūkā tiek izšķirtas šajā metodoloģijā, kā arī pieeja piešķiramo emisijas kvotu apjomu noteikšanai katra veida apakšiekārtai.

2. iedaļā aprakstītas 4 pieejas, ko izmanto, lai noteiktu piešķiramo kvotu apjomu iekārtas līmenī un iekārtu oglekļa emisiju pārvirzes statusa ietekmi. Pēc tam 3. iedaļā ir izskaidrots, kā veikt iekārtu sašķelšanu apakšiekārtās, un tad 4.1. līdz 4.5. iedaļā sīki izklāstīta katra pieeja, izmantojot vienkāršus piemērus. Tad 5. iedaļā izskaidroti kvotu piešķiršanas pēdējie posmi. 6. iedaļā uzmanība pievērsta vēsturisko darbības līmeņu noteikšanai. Papildu piemēri tam, kā noteikt piešķiramo kvotu apjomu iekārtas līmenī, sniegti 7. iedaļā. A pielikumā ietverts pārskats par galvenajām izmaiņām šajā norādījumu dokumentā salīdzinājumā ar 2011. gada versiju, kas izstrādāta 3. periodam.

Jāievēro, ka šajā norādījumu dokumentā nav sīki aprakstīti nozarei raksturīgie metodoloģijas elementi vai īpaši noteikumi, kas attiecas, piemēram, uz atlikumgāzēm vai starpsektoru siltuma plūsmām. Sīkāka informācija par šiem aspektiem skatāma norādījumu dokumentos, kas aprakstīti Norādījumu dokumenta Nr. 1 1.2. iedaļā.

Šajā dokumentā atsauces uz pantiem attiecas uz pārskatīto ES ETS direktīvu un *FAR*.

Piezīme par neatrisinātiem jautājumiem šajā norādījumu dokumenta versijā

Tā kā lēmumu pieņemšanas par kvotu piešķiršanas metodoloģiju process vēl nav pabeigts, daži šā norādījumu dokumenta elementi līdz šim nav definēti. Tie galvenokārt ir jautājumi, kas saistīti ar īstenošanas aktu, kas vēl ir jāpieņem, attiecībā uz detalizētiem noteikumiem par piešķiramo bezmaksas kvotu apjomu izmaiņām, līmeņatzīmju vērtību atjaunināšanu un jauno oglekļa emisiju pārvirzes sarakstu. Turklāt tas arī var attiekties uz atsaucēm uz vēl neieviestajiem tiesību aktiem vai pievienotajiem norādījumu dokumentiem, kas vēl ir jāsaģatavo vai jāpabeidz izstrādāt.

¹ Visi norādījumu dokumenti ir atrodami: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/allowances_en#tab-0-1

2. Emisijas kvotu piešķiršanas pieeju pārskats

Šajā iedaļā izskaidrotas dažādās pieejas, ko izmanto, lai aprēķinātu piešķiramo kvotu apjomu apakšiekārtas līmenī dažādu veidu iekārtām, un nosacījumi, saskaņā ar kuriem ir jāizmanto katra no šīm pieejām (2.1. iedaļa). Pēc tam 2.2. iedaļā izskaidrots, kā iekārtas oglekļa emisiju pārvirzes statuss ietekmē tai piešķiramo kvotu apjomu.

2.1. Kad izmantot katru no iekārtas līmeņa kvotu piešķiršanas pieejām?

Kvotu bezmaksas piešķiršana, ciktāl iespējams, balstās uz Savienības mēroga produktu *ex ante* līmeņatzīmēm. Tomēr ne visos gadījumos var noteikt produktu līmeņatzīmes, piem., tādēļ, ka produkcijas sortiments ir pārāk dažāds un mainīgs. Šajos gadījumos tiek izmantotas tā sauktās “rezerves” pieejas, kurās izmanto siltuma līmeņatzīmes, kurināmā līmeņatzīmes vai procesa emisiju pieeju.

Kopumā atsevišķām iekārtām piešķiramās kvotas tiek noteiktas atbilstoši turpmāk norādītajiem soļiem, kas sīkāk izklāstīti *Norādījumu dokumentā Nr. 1 par vispārīgo kvotu piešķiršanas metodoloģiju*:

- iekārta tiek sašķelta apakšiekārtās, uz kurām attiecas dažādo veidu līmeņatzīmes, un atkarībā no tā, vai to produkti tiek vai netiek uzskatīti par tādiem, kas ir pakļauti ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam;
- piešķiramais kvotu apjoms apakšiekārtas līmenī tiek noteikts, apakšiekārtu vēsturisko darbības līmeni (*HAL*) reizinot ar piemērojamo līmeņatzīmes vērtību un attiecīgajiem korekcijas koeficientiem, tostarp oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficientu (*CLEF*);
- attiecīgos apakšiekārtām piešķiramo kvotu apjomus summē, iegūstot apjomu iekārtas līmenī. Šo apjomu sauc par “provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu”. Lai iegūtu piešķiramo kvotu galīgo apjomu, var piemērot starpsektoru korekcijas koeficientu (*CSCF*) gadījumā, ja provizorisko bez maksas piešķiramo kvotu apjomu summa pārsniedz pieejamo bezmaksas kvotu apjomu. Elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kas var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu, piemēram, augstas efektivitātes koģenerācijas (*CHP*) un centralizētās siltumapgādes iekārtām gados, kad nepiemēro *CSCF*, tiek piemērots lineārais samazinājuma koeficients.

Lai aprēķinātu dažādajām apakšiekārtām piešķiramo bezmaksas kvotu apjomu, tiek izmantotas četras pieejas. Šīm pieejām ir šāda stingra piemērojamības secība, kas noteikta *FAR 10. panta 2. punktā*:

- produktu līmeņatzīmju pieeja;
- siltuma līmeņatzīmes pieeja;
- kurināmā līmeņatzīmes pieeja;
- procesa emisiju pieeja.

1. tabulā sniegts pārskats par nosacījumiem, kas attiecas uz katru pieeju.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka iepriekš minētā siltuma līmeņatzīmes pieeja tiek izmantota 2 dažādu veidu apakšiekārtām, siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtai un nesēn iekļautajai (4. periodā) centralizētās siltumapgādes apakšiekārtai. Jēdzienu un definīciju, kas saistītas ar centralizēto siltumapgādi, skaidrojumu 4. periodam, lūdzu, sk. teksta lodziņā, kā arī atsevišķajās 3. un 4. iedaļas sadaļās turpmāk.

Centralizētas siltumapgādes jēdzieni 4. periodā

Centralizēta siltumapgāde saistībā ar ES ETS un tās bezmaksas kvotu piešķiršanas noteikumiem 4. periodā ir minēta dažādās nozīmēs. Var izšķirt:

- centralizētu siltumapgādi kā **darbību**, kas FAR 2. panta 4. punktā definēta kā:
“*telpas siltumapgādei vai aukstumapgādei vai mājsaimniecībām domāta karstā ūdens ražošanai paredzēta izmērāma siltuma sadale tīklā ēkām vai objektiem, ko neaptver ES ETS, izņemot izmērāmo siltumu, ko izmanto produktu ražošanai un saistītām darbībām vai elektroenerģijas ražošanai*”;
- centralizētās siltumapgādes **iekārtu** – tādu iekārtu, kas ražo siltumu centralizētās siltumapgādes vajadzībām un kura var būt ETS ietverta vai tās neaptverta iekārta atkarībā no tā, kāds ir izmantotās iekārtas veids un jauda;
- centralizētās siltumapgādes **sadales uzņēmumu**, kas centralizētās siltumapgādes tīklā sadala siltumenerģiju, ko var ražot pats sadales uzņēmums vai iegādāties no trešām pusēm;
- centralizētās siltumapgādes **tīklu** – cauruļvadu tīklu un aprīkojumu, ko izmanto siltuma sadalei centralizētās siltumapgādes vajadzībām;
- centralizētās siltumapgādes **apakšiekārtu** – apakšiekārtu, kas noteikta ETS iekārtā, lai varētu noteikt iekārtai piešķiramo kvotu apjomu saistībā ar izmērāmo siltumu, kas tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām, kā noteikts FAR 3. panta d) punktā;
- centralizētās siltumapgādes **mērķi**, lai eksportēto siltumu, par ko var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu (“izmērāmu siltumu, kas tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām”), nošķirtu no eksportētā siltuma, par ko nevar pretendēt uz bezmaksas kvotu piešķiršanu (siltuma, kas paredzēts citām vajadzībām, piemēram, elektroenerģijas ražošanai).

1. tabula. Nosacījumi, saskaņā ar kuriem izmantojama katra no četrām pieejām

Pieeja	Vērtība	Nosacījumi
Produkta līmeņatzīme	Galīgās vērtības sk. sarakstā, kas ietverts Līmeņatzīmju atjaunināšanas īstenošanas aktā (<i>BMU</i> ²)	Produkta līmeņatzīme ir pieejama <i>FAR</i> I pielikumā. Produkti atbilst sīki izstrādātajiem kritērijiem, kas norādīti <i>FAR</i> I pielikumā, kā tas sīkāk izskaidrots Norādījumu dokumentā Nr. 9.
Siltuma līmeņatzīme ³	XX Emisijas kvotas / neto izmērāmā siltuma <i>TJ</i>	<p>Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtām</p> <p>Lai siltums būtu attiecināms uz siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu, tam ir jāatbilst visiem sešiem turpmāk norādītajiem nosacījumiem (2. panta 3. punkts).</p> <ol style="list-style-type: none"> Siltums ir izmērāms (transportējot to pa identificējamiem cauruļvadiem vai kanāliem ar siltumnesēju, ir uzstādīts siltuma skaitītājs⁴ vai tādu būtu iespējams uzstādīt) (2. panta 7.–8. punkts). Siltums tiek izmantots noteiktam mērķim (produktu ražošanai, mehāniskās enerģijas ražošanai, siltumapgādei, aukstumapgādei). Siltums netiek izmantots elektroenerģijas ražošanai. Siltums netiek saražots slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes robežās (16. panta 5. punkts). Siltums netiek patērēts produkta līmeņatzīmes sistēmas robežās. Siltums tiek: <ul style="list-style-type: none"> patērēts ETS iekārtas robežās, un to ražo ETS iekārta; VAI saražots ETS iekārtas robežās, un to patērē ETS neaptverta iekārta vai cita vienība ar mērķi, kas nav: <ul style="list-style-type: none"> elektroenerģijas ražošana; centralizēta siltumapgāde. <p>Centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām</p> <p>Siltumam ir jāatbilst iepriekš minētajam 1.–4. kritērijam, tam ir jābūt ETS iekārtas ražotam UN jābūt eksportētam centralizētās siltumapgādes vajadzībām (2. panta 5. punkts). <i>Par siltumu, kas saražots ārpus ES ETS, nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu.</i></p> <p><i>Papildu informācija par siltuma plūsmu pāri iekārtu robežām sniegta Norādījumu dokumentā Nr. 6.</i></p>
Kurināmā līmeņatzīme	XX Emisijas kvotas /	Lai kurināmā ielaide ⁵ būtu attiecināma uz kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu, tai ir jāatbilst visiem četriem turpmāk norādītajiem nosacījumiem (2. panta 6. punkts):

² Pievienot hipersaiti

³ Tiek ietverta, ja piemēro centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām; sīkāku informāciju sk. 3.3. iedaļā

⁴ Papildu informāciju sk. *Norādījumu dokumentā Nr. 5 par monitoringu un ziņošanu.*

⁵ Šajā gadījumā “kurināmais” attiecīgos gadījumos ietvers daļu no atlikumgāzēm, kas ir attiecināma uz

	<p>izmantotā kurināmā <i>TJ</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - kurināmais netiek patērēts produkta vai siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas robežās; - siltums netiek patērēts elektroenerģijas ražošanai; - kurināmais netiek sadedzināts lāpā, izņemot gadījumus, kad tas tiek sadedzināts lāpā drošības apsvērumu dēļ; - kurināmais tiek sadedzināts, lai: <ul style="list-style-type: none"> ▪ veiktu tiešo apsildi vai dzesēšanu bez siltumnesēja (siltumu nevar izmērīt) VAI ▪ ražotu mehānisko enerģiju, kas netiek izmantota elektroenerģijas ražošanai, VAI ▪ ražotu produktus.
<p>Procesa emisiju pieeja</p>	<p>0,97 Emisijas kvotas / procesa emisiju <i>t</i></p>	<p>Lai procesa emisijas būtu attiecināmas uz procesa emisiju līmeņatzīmes apakšiekārtu, tām ir jāatbilst abiem turpmāk norādītajiem nosacījumiem (2. panta 10. punkts):</p> <ul style="list-style-type: none"> - uz emisijām neattiecas produkta līmeņatzīme vai neviena no pārējām rezerves pieejām; - emisijas, kas tiek uzskatītas par “procesa emisijām”, ir vienas no šādām emisijām: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītās to siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav CO₂ un kuras rodas ārpus <i>FAR</i> I pielikumā iekļauto produktu līmeņatzīmju sistēmas robežām; ▪ CO₂ emisijas, kas rodas jebkura no turpmāk uzskaitītajiem procesiem rezultātā; var aplūkot tikai tādas CO₂ emisijas, kas ir tiešs un tūlītējs ražošanas procesa vai ķīmiskās reakcijas rezultāts. CO₂ emisijas, kas radušās CO vai cita nepilnīgi oksidētā oglekļa oksidācijas rezultātā, netiek ietvertas neatkarīgi no tā, vai oksidācija notiek tai pašā vai atsevišķā tehniskajā vienībā. Piemērs: CO₂ emisiju, kas radusies CO oksidācijas rezultātā atklātā krāsnī, nevar uzskatīt par procesa emisiju, kas atbilst šai kategorijai (bet tā var ietilpt trešajā kategorijā, ja tiek izpildīti kritēriji; <i>papildu norādījumus par atlikumgāzu sadedzināšanu atklātā krāsnī sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm un procesa emisiju apakšiekārtu</i>); ▪ emisijas, kas rodas, sadedzinot atlikumgāzes, lai ražotu izmērāmu siltumu, neizmērāmu siltumu vai elektroenerģiju, MĪNUS līdzvērtīgās emisijas, kas rodas, sadedzinot tādu daudzumu dabasgāzes, kuras enerģētiskais saturs ir vienāds ar šo gāzu enerģētisko saturu, ņemot vērā enerģijas pārveidošanas lietderības koeficientu atšķirības (<i>papildu informāciju par atlikumgāzu definīciju un atbilstošo piešķiramo kvotu apjomu noteikšanu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm un procesa emisiju apakšiekārtu</i>).

atlikumgāzu *patēriņu*, ja tas ir ārpus produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas. Sīkāku informāciju sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm un procesa emisiju apakšiekārtu.

		<p>Attiecīgie procesi (ar nosacījumu, ka to pamatmērķis nav siltuma ražošana):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ metāla savienojumu ķīmiskā vai elektrolītiskā reducēšana rūdās, koncentrātos un sekundārajos materiālos; ○ piemaisījumu atdalīšana no metāliem un metālu savienojumiem; ○ karbonātu termiska sadalīšana, izņemot karbonātus dūmgāzu atfūrīšanai skruberī; ○ ķīmiskā sintēze, kuras ietvaros reakcijā piedalās oglekli saturošs materiāls; ○ oglekli saturošu piedevu vai izejmateriālu izmantošana; ○ pusmetālu oksīdu vai nemetālu oksīdu, piemēram, silīcija oksīdu un fosfātu, ķīmiskā vai elektrolītiskā reducēšana.
--	--	--

Jāievēro, ka jautājums par to, kā rīkoties attiecībā uz siltuma atgūšanu no dažādu veidu apakšiekārtām, aplūkots 3.4. iedaļā.

2.2. Oglekļa emisiju pārvirzes statusa ietekme uz kvotu piešķiršanu (apakš-)iekārtas līmenī

Nozares vai apakšnozares, kas uzskatāmas par pakļautām ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ir tās, kas var nonākt būtiski neizdevīgākos konkurences apstākļos nekā konkurenti, kas atrodas tajās zonās ārpus ES, kurās nav līdzīgu emisijas ierobežojumu. Komisijas deleģētais akts, kurā noteikts to nozaru un apakšnozaru saraksts, kas uzskatāmas par pakļautām ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, tika pieņemts 2019. gada 15. februārī, pamatojoties uz kritērijiem, kas izklāstīti ES ETS direktīvas 10.b pantā⁶. Tajā identificētas 63 (apakš-)nozares, kas uzskatāmas par pakļautām ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Saskaņotais saraksts būs spēkā 10 gadus, t. i., tas netiks atjaunināts ES ETS ceturtajā periodā, un šajā dokumentā tas tiks saukts par “oglekļa emisiju pārvirzes sarakstu” (jeb *CLL*). Šajā sarakstā ietvertās nozares un apakšnozares tiek sauktas arī par “oglekļa emisiju pārvirzes” (jeb *CL*) (apakš-)nozarēm, turpretim (apakš-)nozares, kas nav ietvertas šajā sarakstā, tiek sauktas par (apakš-)nozarēm “bez oglekļa emisiju pārvirzes” (jeb bez *CL*).

***NACE* un *PRODCOM* kodi**

Principā atbilstības novērtējums (apakš-)nozaru iekļaušanai šajā sarakstā balstās uz to *NACE* klasifikācijas kodiem, lai gan vairākām apakšnozarēm tas balstās uz sīkāk iedalītiem *PRODCOM* klasifikācijas kodiem.

NACE kodi ir četr ciparu kodi, kurus izmanto, lai, pamatojoties uz iekārtas veicamajām darbībām, noteiktu tās piederību konkrētai nozarei. Šie kodi ir ņemti no Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas Eiropas Kopienā. *PRODCOM* kods ir 8 ciparu kods, un ar to apzīmē produktus Eiropas kopienas pētījumā. Tas ir saražoto produktu apsekojums, ko reglamentē ES regula (Nr. 3924/91). Produktu definīcijas ir standartizētas visā ES, lai nodrošinātu dalībvalstu datu un iegūto Eiropas kopējo rādītāju salīdzināmību produkta līmenī. Pastāv tieša saistība starp *NACE* un *PRODCOM* kodiem, un pirmie 4 *PRODCOM* koda cipari sakrīt ar 4 *NACE* cipariem.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D0708&from=EN>

CLL ietverto (apakš-)nozaru iekārtas bez maksas saņem līdz 100 % kvotu atbilstoši līmeņatzīmes līmenim. Savukārt sarakstā neietverto nozaru iekārtas bez maksas saņems tikai 30 % kvotu atbilstoši līmeņatzīmes līmenim, šai daļai pēc 2026. gada samazinoties līdz 0 % 2030. gadā. Izņēmums tiek noteikts centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām, kurām bez maksas saņemamo kvotu daļa saglabājas 30 % apmērā arī pēc 2026. gada. Šīs proporcijas ir atspoguļotas oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficientā (*CLEF*), kuram noteiktā vērtība ir 1 “oglekļa emisiju pārvirzes” nozarēs un 0,300 – nozarēs “bez oglekļa emisiju pārvirzes” 4. perioda sākumā. 2. tabulā parādītas šo *CLEF* izmaiņas laika gaitā dažādažām izdalītajām kategorijām.

2. tabula. Oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficientu (*CLEF*) pārskats “oglekļa emisiju pārvirzes” (*CL*) (apakš-)nozarēm, (apakš-)nozarēm “bez oglekļa emisiju pārvirzes” (bez *CL*) un centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām⁷

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
<i>CLEF CL</i> (apakš-)nozarēm	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>CLEF</i> (apakš-)nozarēm bez <i>CL</i>	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,225	0,150	0,075	0
<i>CLEF</i> centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300

Provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu nosaka, līmeņatzīmes vērtību reizinot ar vēsturisko darbības līmeni un attiecīgo *CLEF*. Tā kā līmeņatzīmes ir piemērojamas apakšiekārtām, arī *CLEF* tiek piemērots apakšiekārtas līmenī. Vispārīgie vienādojumi tā provizoriskā apjoma aprēķināšanai, kas nepieciešams, lai aprēķinātu *CSCF*, ir šādi:

$$F_{i,k} = BM_i \times HAL_i \times CLEF_{i,k},$$

kur

$F_{i,k}$ ir ikgadējais provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai i gadā k (kvotu skaits gadā);

BM_i ir piemērojamā līmeņatzīmes vērtība (kvotu skaits uz darbības mērvienību⁸);

HAL_i ir apakšiekārtas vēsturiskais darbības līmenis (darbības mērvienības gadā);

$CLEF_{i,k}$ ir piemērojamais oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients (bez mērvienībām).

Galīgo bez maksas piešķiramo kvotu apjomu nosaka pēc tam, kad attiecīgos gadījumos ir aprēķināts *CSCF* iekārtas līmenī, kā aprakstīts 5.1. iedaļā.

⁷ Jāpārskata saskaņā ar minētās direktīvas 30. pantu attiecībā uz *CLEF* samazinājumu pēc 2026. gada, ja nepastāv ievērojams oglekļa emisiju pārvirzes risks, kā arī gadījumos, kad nav *CL*, un centralizētās siltumapgādes gadījumos.

⁸ Produkta tonna (vai CO₂ svērtā tonna (*CWT*)) produkta līmeņatzīmes apakšiekārtām, siltuma *GJ* siltuma līmeņatzīmes (un centralizētās siltumapgādes) apakšiekārtām, kurināmā *GJ* kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtām vai CO₂ tonna procesa emisiju apakšiekārtām

Produkta līmeņatzīmes apakšiekārtām

Aprēķinot kvotu apjomu līmeņatzīmes produktiem, piemērojamā *CLEF* aprēķināšanai izmanto oglekļa emisiju pārvirzes sarakstu. Gadījumā, ja līmeņatzīmes (*BM*) apakšiekārtas ražotais produkts ir ietverts sarakstā (t. i., tā *NACE* kods vai *PRODCOM* kods ir sarakstā), izmantotais *CLEF* ir 1. Ja tas nav tajā ietverts, tiek izmantots sarūkošais koeficients, kas norādīts 2. tabulā (*CLEF* (apakš-)nozarēm bez *CL*). *CLL* balstās uz *NACE 2*. redakciju, kā arī atbilstošo 2010. gada *PRODCOM*. Sīkāku informāciju sk. 4.1. iedaļā.

Rezerves pieejas apakšiekārtām

Ja tiek ietvertas siltuma un kurināmā līmeņatzīmes un/vai procesa emisiju pieeja, izmantotais *CLEF* ir atkarīgs no tā, vai siltums, kurināmais vai procesa emisijas ir saistītas ar procesu, kurā tiek ražots produkts, kas ir ietverts oglekļa emisiju pārvirzes sarakstā. Ja ražotais produkts ir ietverts *CLL*, izmantotais *CLEF* ir 1 visos gados; pretējā gadījumā tiek izmantots sarūkošais *CLEF*.

Lielāka vērība jāveltī gadījumos, kad iekārta eksportē siltumu uz citu iekārtu. Gadījumā, ja apakšiekārta eksportē siltumu uz ETS staciju, piemēro tās apakšiekārtas oglekļa emisiju pārvirzes statusu, kurā tiek izmantots importētais siltums. Tas ir tādēļ, ka saskaņā ar *FAR* kvotas tiek piešķirtas siltuma patērētājiem, ja vien iekārta, kas importē siltumu, nav ES ETS. Pēdējā no minētajiem gadījumiem kvotas tiek piešķirtas siltuma ražotājam. Papildu informāciju par kvotu piešķiršanas procedūru gadījumā, kad ir siltuma plūsmas pāri iekārtu robežām, lūdzu, sk. *Norādījumu dokumentā Nr. 6*.

Siltuma importētāja oglekļa emisiju pārvirzes statusu var iegūt no *CLL*, ņemot vērā to, kādu(-us) produktu(-us) siltumu importējošā stacija ražo, kā tas aprakstīts iepriekš. Ja iekārta eksportē siltumu uz ETS neapvertu staciju, pēc noklusējuma pieņem, ka importējošās iekārtas oglekļa emisiju pārvirzes statuss ir “bez riska”, ja vien nevar pierādīt, ka produktiem, kuriem tiek izmantots eksportētais siltums, pastāv “risks” statuss. Attiecīgā dokumentācija, kas to apliecina, ir jāietver datu vākšanas ziņojumā. Kompetentajām iestādēm šie dokumenti ir jāpārskata un jāpieņem, pirms var tikt izmainīts *CL* statuss. Gadījumā, ja iekārta eksportē siltumu centralizētās siltumapgādes vajadzībām, eksportējošā apakšiekārta vienmēr tiks uzskatīta par tādu, kurai nav *CL*.

“De minimis noteikums”

Gadījumā, ja vienā iekārtā katram rezerves pieejas apakšiekārtas veidam ir vairāk nekā viens oglekļa emisiju pārvirzes statuss, *FAR* ir paredzēta iespējamā metode datu vākšanas vienkāršošanai gadījumos, ja viens darbības līmenis var tikt uzskatīts par “dominējošu”⁹. Runājot konkrētāk, gadījumos, kad vismaz 95 % no siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas (un attiecīgi – kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas vai procesa emisiju apakšiekārtas) vēsturiskā darbības līmeņa tiek izmantoti nozarēs vai apakšnozarēs, kas uzskatāmas par pakļautām ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, to var uzskatīt tikai par vienu siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu (un attiecīgi – kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu vai procesa emisiju apakšiekārtu), kas kā viens veselums ir uzskatāma par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Pareizs ir arī pretējs apgalvojums, un visa apakšiekārta ir uzskatāma par tādu, kas nav pakļauta ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ja vismaz 95 % no vēsturiskā darbības līmeņa nav pakļauti šim riskam. Abos gadījumos nav nepieciešams atsevišķi noteikt piešķiramās kvotas atlikušajiem 5 % emisiju. *De minimis* noteikuma

⁹ *FAR* 10. panta 3. punkts

piemērošana šajā gadījumā neietekmē pienākumus veikt monitoringu. *Sīkāku informāciju sk. Norādījumu dokumentā Nr. 5 par monitoringu un ziņošanu.*

Šis noteikums attiecas arī uz centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu apvienojumā ar siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu: ja vismaz 95 % no vēsturiskā darbības līmeņa ir attiecināmi uz jebkuru no trijām siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtām (t. i., siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu ar *CL*, siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu bez *CL* un centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu), operators var izlemt attiecināt atlikušos 5 % uz šo pašu apakšiekārtu.

Tā kā vēsturiskais darbības līmenis ir noteikts, pamatojoties uz vidējo aritmētisko vērtību bāzlīnijas periodā, šis noteikums attieksies uz šo vidējo aritmētisko vērtību neatkarīgi no tā, vai šis noteikums par 95 % attiecas uz katru bāzlīnijas perioda gadu.

Iekārtas līmenī

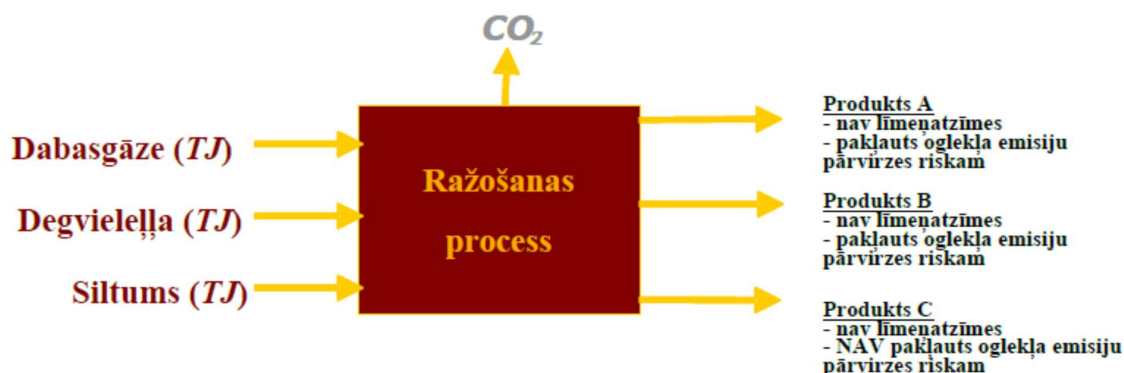
Provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms iekārtas līmenī tiek noteikts, summējot apakšiekārtām piešķiramo kvotu apjomus tās sistēmas robežās. Nākamajā iedaļā sīkāk izskaidrots tas, kā jāveic iekārtas sašķelšana atsevišķās apakšiekārtās, lai varētu noteikt piešķiramās kvotas.

Piemērs. Iekārta bez produktu līmeņatzīmēm un dažādi oglekļa emisiju pārvirzes statusi

Šeit aplūkotajā piemērā iekārta ražo trīs produktus: A, B un C. *NACE* kods vai *PRODCOM* kods (salīdzinājumā ar *NACE* kodiem tie ir sīkāk iedalīti) tad tiek pārbaudīts attiecībā uz atbilstību to produktu sarakstam, kas tiek uzskatīti par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam.

Aplūkojot to praktiskā piemērā, tiek pieņemts, ka iekārta ražo neapstrādātu sojas eļļu (produkts A, *PRODCOM* 15411210), neapstrādātu rapšu eļļu (produkts B, *PRODCOM* kods 15411260) un rafinētu sojas eļļu (produkts C, *PRODCOM* kods 15421110). Kodu pirmie četri cipari ir 1541 neapstrādātām eļļām un 1542 – rafinētai eļļai. Pārbaudot šos ciparus atbilstoši oglekļa emisiju pārvirzes sarakstam, var noskaidrot, ka *NACE* kods 1541 sarakstā ir, turpretim koda 1542 tajā nav. Turklāt *PRODCOM* kodi, kuros ir cipari 1542, nav ietverti sarakstā “1.4. *NACE-4 NEIETVERTAIS LĪMENIS, KAS BALSTĀS UZ KVANTITATĪVAJIEM KRITĒRIJIEM, KAS IZKLĀSTĪTI DIREKTĪVAS 2003/87/EK 10.a PANTA 15. UN 16. PUNKTĀ*”. Tas nozīmē, ka produkti, kuru kods ir 1541, ir uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (tie ir neapstrādāta sojas eļļa un neapstrādāta rapšu eļļa), bet par tādu nav uzskatāms produkts ar kodu 1542 (rafinēta sojas eļļa).

Iepriekš minētais ir apkopots turpmākajā attēlā, kur produkti A un B ir uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, un produkts C nav par tādu uzskatāms.

1. attēls. Iekārta, kas ražo gan produktus, kas ir uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam, gan produktus, kas nav pakļauti oglekļa emisiju pārvirzes riskam

Tā kā produktiem A, B un C nav piemērojama produkta līmeņatzīme, ir jāizmanto rezerves pieejas. Tā kā notiek procesa emisijas, būtiskas ir tikai siltuma un kurināmā līmeņatzīmes. Tā kā oglekļa emisiju pārvirzes statuss visiem produktiem nav vienāds, kopumā būs četras turpmāk norādītās apakšiekārtas:

- apakšiekārta Nr. 1: siltuma līmeņatzīme produktiem, kas uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produkti A un B);
- apakšiekārta Nr. 2: siltuma līmeņatzīme produktiem, kas nav uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produkts C);
- apakšiekārta Nr. 3: kurināmā līmeņatzīme produktiem, kas uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produkti A un B);
- apakšiekārta Nr. 4: kurināmā līmeņatzīme produktiem, kas nav uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produkts C).

Apakšiekārtās Nr. 3 un 4 tiks ietverts vienīgi kurināmais, kas netiek izmantots izmērāma siltuma ražošanai.

Lai noteiktu, vai visas četras apakšiekārtas ir patiešām nepieciešamas, izmanto noteikumu par 95 %. Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu un kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu vēsturiskos darbības līmeņus aprēķina un salīdzina ar kopējo rādītāju.

Paskaidrojumu lodziņš

Ja nav pieejami dati, kas nepieciešami, lai noteiktu, kāda izmērāmā siltuma, kurināmā vai emisiju daļa ir attiecināma uz produktiem, kas ir uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, un produktiem, kas nav uzskatāmi par pakļautiem šim riskam, izlaide, ielaide un emisijas tiks attiecinātas uz atbilstošo produktu proporcionāli saražotā produkta daudzumam. Gadījumā, ja trūkst datu, var tikt izmantoti aizstājdati un aplēses (piem., % vērtības, ko atļauts izmantot saskaņā ar datu vākšanas veidni), kas vienmēr ir pamatotas ar operatora sniegtajiem pierādījumiem.

Tas nozīmē, ka gadījumā, ja produkts ir uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (piem., kazeīns), bet produkta ražošanas procesā ir ietverta tādu starpproduktu ražošana, kas nav uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (piemēram, svaigs vājpiens), vai tādu blakusproduktu ražošana, kas nav uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, attiecīgos datus sadala, lai attiecīgajam procesam varētu piešķirt pareizo oglekļa emisiju pārvirzes statusu.

Ja produktu A un B ražošanai patērētā siltuma aritmētiskais vidējais ir vismaz 95 % no kopējā siltuma, kas tiek patērēts iekārtā, būs tikai viena siltuma apakšiekārta, kas ietver kopējo patērēto siltumu un kura būs uzskatāma par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Ja tas ir mazāks par 5 %, arī tad būs tikai viena siltuma apakšiekārta, kas ietver kopējo iekārtā patērēto siltumu, bet kura būs uzskatāma par tādu, kas nav pakļauta oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Līdzīgā kārtā, ja produktu A un B ražošanai sadedzinātā kurināmā aritmētiskais vidējais ir lielāks par 95 % salīdzinājumā ar kurināmo, kas tiek sadedzināts visā iekārtā, tad būs tikai viena kurināmā apakšiekārta, kas ietver kopējo iekārtā sadedzinātā kurināmā daudzumu un kura būs uzskatāma par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Pretējā gadījumā – ja tas ir mazāks par 5 %, būs tikai viena kurināmā apakšiekārta, kas ietver kopējo iekārtā sadedzinātā kurināmā daudzumu un kura būs uzskatāma par tādu, kas nav pakļauta oglekļa emisiju pārvirzes riskam.

Lai izpildītu šo uzdevumu, tiek pieņemts, ka abās apakšiekārtās vēsturiskie darbības līmeņi ir zem 95 %, un tādēļ ir izmantojamas visas četras norādītās apakšiekārtas.

Aprēķinot kvotas, formulas, kas jāizmanto katrai no apakšiekārtām, būtu šādas:

- apakšiekārtai Nr. 1: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_h \times HAL_h(A+B) \times CLEF_{CL}$;
- apakšiekārtai Nr. 2: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_h \times HAL_h(C) \times CLEF_{nav_{CL,k}}$;
- apakšiekārtai Nr. 3: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_f \times HAL_f(A+B) \times CLEF_{CL}$;
- apakšiekārtai Nr. 4: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_f \times HAL_f(C) \times CLEF_{nav_{CL,k}}$.

kur

- BM_h = līmeņatzīmes vērtība siltumam (EUA/TJ);
- $HAL_h(A+B)$ = vēsturiskais izmērāmā neto siltuma patēriņš A un B ražošanai ($TJ/gadā$);
- $HAL_h(C)$ = vēsturiskais izmērāmā neto siltuma patēriņš C ražošanai ($TJ/gadā$);
- BM_f = kurināmā līmeņatzīmes vērtība (EUA/TJ);
- $HAL_f(A+B)$ = vēsturiskais kurināmā patēriņš A un B ražošanai ($TJ/gadā$);
- $HAL_f(C)$ = vēsturiskais kurināmā patēriņš C ražošanai ($TJ/gadā$);
- $CLEF$ = oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients (bez mērvienībām; $CLEF$, ja ir $CL / nav CL$, atsevišķiem gadiem k sk. 2. tabulā).

Tādēļ provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai Nr. 1 un Nr. 3 visos gados būs:

- apakšiekārtai Nr. 1: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_h \times HAL_h(A+B) \times 1$;
- apakšiekārtai Nr. 3: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_f \times HAL_f(A+B) \times 1$.

Un provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai Nr. 2 un Nr. 4 būs: 2021.–2026. gadā:

- apakšiekārtai Nr. 2: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_h \times HAL_h(C) \times 0,300$;
- apakšiekārtai Nr. 4: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_f \times HAL_f(C) \times 0,300$;

2027. gadā:

- apakšiekārtai Nr. 2: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_h \times HAL_h(C) \times 0,225$;
- apakšiekārtai Nr. 4: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_f \times HAL_f(C) \times 0,225$.

CLEF, ja nav *CL*, turpinot samazināties līdz 2030. gadam, kad provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai Nr. 2 un Nr. 4 būs:

- apakšiekārtai Nr. 2: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_h \times HAL_h(C) \times 0 = 0$;
- apakšiekārtai Nr. 4: provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms = $BM_f \times HAL_f(C) \times 0 = 0$.

3. Iekārtu sašķelšana apakšiekārtās

Pirmais solis iekārtai piešķiramo kvotu aprēķināšanā ir tā saucamo apakšiekārtu noteikšana. Apakšiekārta ir visa ielaide, izlaide un attiecīgās emisijas, kas saistītas ar konkrēto pieeju kvotu piešķiršanai. Jāievēro, ka fizikālo procesu bloku robežas ne vienmēr nosaka to, kādas būs apakšiekārtas robežas. Tās ir jāsaprot kā masas un enerģijas bilances sistēmas robežas, kas paredzētas konkrētajam *FAR* mērķim.

Kā aprakstīts Norādījumu dokumentā Nr. 1 par vispārīgo kvotu piešķiršanas metodoloģiju, iekārtu var sašķelt līdz $n+7$ apakšiekārtās, ja n ir iekārtā izmantojamo produkta līmeņatzīmju skaits, ko papildina ar 2 siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtām (apakšiekārtu ar *CL* un apakšiekārtu bez *CL*), 2 kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtām (apakšiekārtu ar *CL* un apakšiekārtu bez *CL*), 2 procesa emisiju apakšiekārtām (apakšiekārtu ar *CL* un apakšiekārtu bez *CL*) un centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu¹⁰. *Papildu norādījumus par izdalītajiem apakšiekārtu veidiem sk. Norādījumu dokumentā Nr. 1, un Norādījumu dokumenta Nr. 1 B pielikumā sk. attiecīgās dažādo veidu apakšiekārtu definīcijas.*

Visa iekārtas ielaide, izlaide un attiecīgās emisijas ir jāattiecina uz apakšiekārtu, ja vien tās nav saistītas ar tādu procesu, par kuru nevar pretendēt uz bezmaksas kvotu piešķiršanu. Šāda procesa piemēri ir elektroenerģijas ražošana iekārtā, sadedzināšana lāpā, izņemot sadedzināšanu lāpā drošības apsvērumu dēļ, ko neaptver produkta līmeņatzīmes apakšiekārta, vai tāda izmērāma siltuma ražošana, ko eksportē uz citām ES ETS iekārtām¹¹.

Jāraugās, lai apakšiekārtas savstarpēji nepārklātos. Ielaidei, izlaidei un attiecīgajām emisijām nav jābūt attiecināmām uz vairāk par vienu apakšiekārtu, un katra apakšiekārta saņems piešķiramās kvotas saskaņā ar vienu un tikai vienu kvotu piešķiršanas pieeju. (*Papildu norādījumus par ielaides un izlaides, tostarp emisiju, attiecināšanu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 3 par datu vākšanu.*)

Iekārtas tiek sašķeltas apakšiekārtās, veicot soļus, kas aprakstīti 3.1. līdz 3.5. iedaļā.

3.1. Produkta līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana

1.a solis. Nosaka vienu vai vairākas produkta līmeņatzīmju apakšiekārtas (attiecīgos gadījumos)

Vispirms ir jānosaka, vai uz iekārtu attiecas viena vai vairākas produkta līmeņatzīmes, kas noteiktas *FAR* I pielikumā Attiecībā uz katru piemērojamo produkta līmeņatzīmi ir jānosaka produkta līmeņatzīmes apakšiekārta.

Katrai produkta līmeņatzīmes apakšiekārtai:

- nosaka sistēmas robežas (*sk. Norādījumu dokumentu Nr. 9 par nozares specifiskajiem norādījumiem par robežām*);

¹⁰ *FAR* sniegtas šādas formālās definīcijas: 3. panta b) punktā – produkta līmeņatzīmes apakšiekārtai; 3. panta c) punktā – siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtai; 3. panta d) punktā – centralizētās siltumapgādes apakšiekārtai; 3. panta f) punktā – kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtai; un 3. panta j) punktā – procesa emisiju apakšiekārtai.

¹¹ *FAR* 10. panta 5. punkts

- noskaidro attiecīgās produkta līmeņatzīmju vērtības;
- oglekļa emisiju pārvirzes sarakstā noskaidro oglekļa emisiju pārvirzes statusu¹².

Jāievēro, ka produkta līmeņatzīmju vērtības BMp ir konstantas visos viena piešķiršanas perioda gados (attiecīgi 2021.–2025. gadā un 2026.–2030. gadā), turpretim oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients $CLEF$ gadu gaitā var mainīties (otrajā piešķiršanas periodā) atkarībā no oglekļa emisiju pārvirzes statusa (ja produkts ir uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, tas būtībā saglabājas nemainīgs; ja tas nav uzskatāms par pakļautu šādam riskam, tas gadu gaitā samazināsies, kā aprakstīts 2.2. iedaļā).

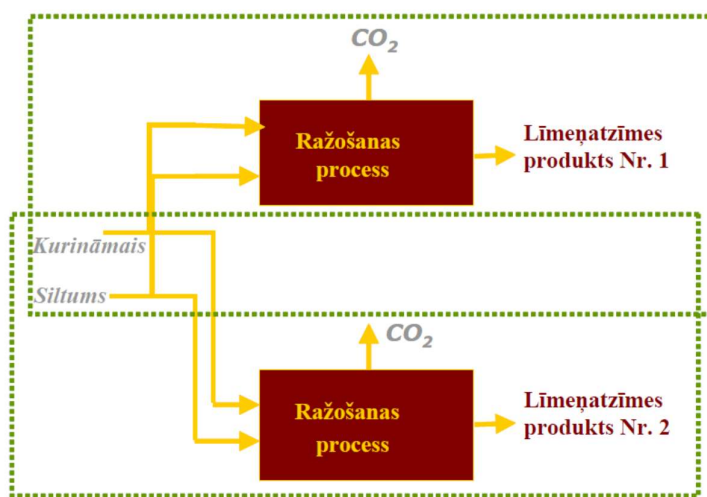
1.b solis. Attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi

Attiecina visu attiecīgo ielaidi (*piem., izejmateriālus, kurināmo, siltumu un elektroenerģijas ielaidi, kas nepieciešama produkta izgatavošanai*) un izlaidi (*piem., ražotājdarbību, siltumu, procesa emisijas, atlikumgāzes*) uz apakšiekārtu katram gadam periodā no 2014. līdz 2018. gadam vai periodā no 2019. līdz 2023. gadam (atkarībā no piešķiršanas perioda), kad iekārta ir bijusi ekspluatācijā.

Ja vienā iekārtā ir piemērojama vairāk nekā viena produktu līmeņatzīme, ir jāpārlicinās, ka katras apakšiekārtas ielaide un izlaide netiek attiecināta divreiz (un ka neviena no tām neiztrūkst). Ja iekārtā ir tikai produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas, jāaprēķina arī kurināmā un siltuma daudzums, kas ir attiecināts uz katru apakšiekārtu, ar mērķi atjaunināt līmeņatzīmju vērtības (datu vākšana, lai atjauninātu līmeņatzīmju vērtības; un tā tiek apvienota ar datu vākšanu, ko veic, lai nodrošinātu pamatu kvotu aprēķināšanai).

Piemērs. Iekārta ar divām produktu līmeņatzīmēm

Turpmākajā piemērā ienākošās plūsmas principā ir sadalītas starp divām apakšiekārtām; enerģētiskā satura summai, kas attiecināta uz katru apakšiekārtu, nav jāpārsniedz kopējais tā siltuma un kurināmā enerģētiskais saturs, kas tiek patērēts iekārtā, ņemot vērā zudumus.

¹² Komisijas 2019. gada 15. februāra Lēmums par oglekļa emisiju pārvirzes sarakstu – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D0708&from=EN>

3.2. Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana

Neizšķir dažādus siltuma rašanās veidus

Netiek izšķirts siltums, kas iegūts no atšķirīgiem avotiem (piem., tas, kas ražots no dažāda kurināmā, tas, ko ražo katli vai *CHP* procesā, siltums, kas iegūts kā līmeņatzīmes ražošanas procesa blakusprodukts u. tml.), ja vien par to var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu.

Principā par siltumu var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu, ja tas var tikt uzskatīts par tādu, ko aptver ES ETS, ar nosacījumu, ka tas netiek ražots no elektroenerģijas. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumu, kad izmērāmais siltums (degšanas procesā vai eksotermiskas ražošanas procesā) ir tieši saistīts ar avota plūsmām, kas ir ietvertas iekārtas, ko aptver ES ETS, monitoringa plānā (MP).

Par saražoto siltumu nevar pretendēt uz kvotām turpmāk norādītajos gadījumos:

- par slāpekļskābes ražošanas procesā saražotā siltuma eksportu vai patēriņu nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu, jo šis siltums jau ir ņemts vērā slāpekļskābes līmeņatzīmē;
- par tāda siltuma patēriņu, ko saražojusi iekārta (uz ko neattiecas SEG emisijas atļauja), ko neaptver ETS, nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu;
- par elektroenerģijas ražošanai izmantotā siltuma patēriņu nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu.

Jāievēro, ka siltums, kas tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām, netiek uzskatīts par siltuma līmeņatzīmes daļu; šīm vajadzībām ir noteikta atsevišķa centralizētās siltumapgādes apakšiekārta; sk. 3.3. iedaļu.

Tas, vai ir jānosaka viena vai divas siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas, ir atkarīgs no to produktu oglekļa emisiju pārvirzes statusa, kuriem šis siltums tiek patērēts: siltums, kas tiek patērēts tāda produkta ražošanas procesā, kas uzskatāms par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ir jāietver citā apakšiekārtā nekā tas siltums, kas tiek patērēts tāda produkta ražošanas procesā, kas nav uzskatāms par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam (sīkāku informāciju par šo tēmu sk. 2.2. iedaļā).

2.a solis. Nosaka vienu vai divas siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas (attiecīgos gadījumos)

Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas ir jānosaka, ja ir viens no turpmāk minētajiem nosacījumiem vai abi šie nosacījumi:

- iekārta patērē izmērāmu siltumu ārpus produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas robežām, ja:
 - siltumu neražo ETS neaptverta iekārta;
 - siltums netiek saražots slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes robežās;
 - siltums netiek izmantots elektroenerģijas ražošanai;

UN/VAI

- iekārta eksportē izmērāmu siltumu uz ETS neaptvertu iekārtu vai vienību ar mērķi, kas nav centralizētā siltumapgāde¹³, ar nosacījumu, ka:
 - siltums netiek saražots slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes robežās;
 - siltums netiek izmantots elektroenerģijas ražošanai.

¹³ Komentāru par siltumu, kas tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām, sk. 3.3. iedaļā.

Izmērāma siltuma plūsmām ir visas turpmāk minētās īpašības:

- tās ir **neto plūsmas**, kas nozīmē, ka siltumsaturs kondensātā vai siltumnesējā, kas atgriežas siltuma piegādātājam, tiek atskaitīts¹⁴. To, kā noteikt datus par izmērāmo siltumu, sk. Norādījumu dokumentā Nr. 3 par datu vākšanu:

- siltuma plūsmas **tiek transportētas pa identificējamiem cauruļvadiem vai kanāliem**

UN

- siltuma plūsmas **tiek transportētas ar siltumnesēju**, piem., tvaiku, karstu gaisu, ūdeni, eļļu, šķidriem metāliem vai sāļiem,

UN

- siltuma plūsmas **tiek mērītas vai var izmērīt ar siltuma skaitītāju**¹⁵ (proti, siltuma skaitītājs ir jebkura ierīce, kas var izmērīt saražotās enerģijas daudzumu, balstoties uz plūsmas apjomu un temperatūrām).

Tas, vai ir jānosaka viena vai divas siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas, ir atkarīgs no to produktu oglekļa emisiju pārvirzes statusa, kuriem šis siltums tiek patērēts: siltums, kas tiek patērēts tāda produkta ražošanas procesā, kas uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ir jāietver citā apakšiekārtā nekā tas siltums, kas tiek patērēts tāda produkta ražošanas procesā, kas nav uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. *Sīkāku informāciju par šo tēmu sk. 2.2. iedaļā par oglekļa emisiju pārvirzi.*

2.b solis. Attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (attiecīgos gadījumos)

Attiecina visu attiecīgo ielaidi (piem, siltumu) un izlaidi (piem., emisijas, kas saistītas ar siltuma ražošanu) uz katru apakšiekārtu katram gadam periodā no 2014. līdz 2018. gadam vai periodā no 2019. līdz 2023. gadam (atkarībā no piešķiršanas perioda), kad iekārta ir bijusi ekspluatācijā.

Gadījumā, ja izmērāms siltums tiek izmantots biroju un ēdnīcu siltumapgādei, šis siltums tiek ietverts produkta līmeņatzīmes sistēmas robežās. Gadījumā, ja iekārtā nevar veikt nevienas produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas uzskaiti, tad ielaidi, izlaidi un emisijas, kas saistītas ar šīm vajadzībām, uzskaita siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas ietvaros. Oglekļa emisiju pārvirzes ietekmes statuss šim siltumam tiek noteikts, pamatojoties uz visbūtiskāko ražošanas procesu iekārtā. Jāievēro, ka attiecībā uz rūpniecisko objektu birojiem un ēdnīcām to nevar uzskatīt par centralizētās siltumapgādes veidu. Siltumapgāde ir jāaplūko saskaņā ar iekārtas atļauju. Centralizētās siltumapgādes definīciju sk. 3.3. iedaļā.

Siltums, ko patērē siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta, tiek mērīts ražošanas līnijās, kas patērē siltumu, bet ne iekārtās, kas ražo siltumu. Tomēr siltumam, kas tiek eksportēts no siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas uz ETS neapertvertu vienību, mērījumu veikšanas punkts ir iekārtu, kas ražo siltumu, izvades vietā.

¹⁴ Pat ja ne viss kondensāts atgriežas piegādātājam, neto izmērāmais siltums ir jāaprēķina, pieņemot, ka atpakaļ atgriezti tiek 100 % kondensāta.

¹⁵ “Siltuma skaitītājs” ir siltumenerģijas skaitītājs (MI-004) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/32/EK VI pielikuma [OV L 135, 30.4.2004., 1. lpp] izpratnē vai jebkura cita ierīce, kas paredzēta saražotā siltumenerģijas daudzuma mērīšanai un reģistrēšanai, balstoties uz plūsmas apjomu un temperatūrām” (FAR 2. panta h8. punkts). Norādījumus gadījumiem, kad nav uzstādīts siltuma skaitītājs, sk. Norādījumu dokumentā Nr. 5 par monitoringu uz ziņošanu.

3.3. Centralizētās siltumapgādes apakšiekārtas noteikšana

3.a solis. Nosaka vienu centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu (attiecīgos gadījumos)

Vienu centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu nosaka, ja ir piemērojami abi turpmāk minētie nosacījumi:

- iekārta ražo izmērāmu siltumu ārpus slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas robežām;

VAI

- importē izmērāmu siltumu no ES ETS iekārtas, ar nosacījumu, ka siltums netiek ražots slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes robežās;

UN

- siltums tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām.

Centralizētās siltumapgādes raksturojums ir šāds:

- tā ir **izmērāma siltuma** sadale tīklā;

- **telpas siltumapgādei vai aukstumapgādei vai mājstāvētībām paredzēta karstā ūdens** ražošanai;

- ēkām vai objektiem, **ko neaptver ES ETS**;

- izņemot izmērāmo siltumu, ko izmanto produktu ražošanai un saistītām darbībām vai elektroenerģijas ražošanai.

Piezīme. Attiecībā uz centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu netiek noteiktas atšķirības, pamatojoties uz oglekļa emisiju pārvirzes statusu, jo viss siltums saskaņā ar definīciju tiek izmantots centralizētajai siltumapgādei, kas nav pakļauta oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Tādēļ var noteikt ne vairāk kā vienu centralizētās siltumapgādes (*DH*) apakšiekārtu. Lai stimulētu papildu siltuma efektīvu izmantošanu centralizētās siltumapgādes vajadzībām, centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām, aprēķinot bezmaksas kvotu apjomu, netiek piemērots oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficienta (*CLEF*) samazinājums, kas tiek piemērots citām apakšiekārtām, kurām nav oglekļa emisiju pārvirzes¹⁶. Toties tiek turpināta *CLEF*, kura vērtība ir 0,3, piemērošana centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām arī pēc 2025. gada. Sīkāku informāciju sk. 2.2. iedaļā par oglekļa emisiju pārvirzi.

Jāsniedz pierādījumi par to, ka siltums, kas tiek uzskatīts par piegādātu centralizētās siltumapgādes vajadzībām, tiek izmantots telpas siltumapgādei vai aukstumapgādei vai mājstāvētībām paredzēta karstā ūdens ražošanai.

- Gadījumos, kad zemas temperatūras siltums¹⁷ tiek piegādāts centralizētās siltumapgādes tīklam, var pieņemt, ka ir izpildīti centralizētās siltumapgādes definīcijā noteiktie nosacījumi.

- Gadījumā, ja projektētā temperatūra ir 130 °C un augstāka, siltums tiks uzskatīts par piegādātu centralizētajai siltumapgādei tikai tādā gadījumā, ja siltuma ražotājs sniegs atbilstošus pierādījumus, piem., iesniedzot ikgadējos pārdošanas datus (visam bāzlinijas periodam), precīzi norādot pārdotā siltuma daudzumu telpas siltumapgādes vai aukstumapgādes vajadzībām vai mājstāvētībām paredzēta karstā ūdens ražošanai.

¹⁶ Potenciāli jāpārskata saskaņā ar ES ETS direktīvas 30. pantu.

¹⁷ Siltums, kura projektētā temperatūra ir zemāka par 130 °C siltuma ražotāja ievadpunktā centralizētās siltumapgādes tīklā.

Abos gadījumos siltuma ražotājam ir jāapliecina, ka uz siltumu, kas norādīts kā centralizētajai siltumapgādei piegādāts siltums, nav attiecināmas citām ETS iekārtām bez maksas piešķiramās kvotas.

3.b solis. Attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (attiecīgos gadījumos)

Attiecina visu attiecīgo ielaidi (*piem., kurināmo un/vai siltumu*) un izlaidi (*piem., eksportēto siltumu un emisijas, kas saistītas ar siltuma ražošanu*) uz katru apakšiekārtu katram gadam periodā no 2014. līdz 2018. gadam vai periodā no 2019. līdz 2023. gadam (atkarībā no piešķiršanas perioda), kad iekārta ir bijusi ekspluatācijā.

Siltums, ko eksportē centralizētās siltumapgādes vajadzībām, tiek mērīts iekārtu, kas eksportē siltumu, izvades vietā vai iekārtu, kas importē siltumu, ievades vietā. Gadījumā, ja siltumu eksportē centralizētās siltumapgādes vajadzībām, kā arī citām vajadzībām, centralizētajai siltumapgādei paredzēto siltumu var būt jāmēra iekārtas, kas importē siltumu, ievades vietā atkarībā no tā, kāds ir siltuma sadales sistēmas izvietojums.

3.4. Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana

4.a solis. Nosaka vienu vai divas kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas¹⁸ (attiecīgos gadījumos)

Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas ir jānosaka, ja, kā norādīts 1. tabulā, ir jāizmanto kurināmā līmeņatzīmes pieeja, t. i., gadījumā, ja iekārta sadedzina kurināmo ārpus produkta līmeņatzīmes robežām, lai:

- veiktu tiešo apsildi vai dzesēšanu bez siltumnesēja (t. i., tad, kad siltumu nevar izmērīt); vai
- ražotu produktus; vai
- ražotu mehānisko enerģiju, kas netiek izmantota elektroenerģijas ražošanai,

ar nosacījumu, ka:

- kurināmais netiek patērēts elektroenerģijas ražošanai, un
- kurināmais netiek sadedzināts lāpā, ja vien to nav paredzēts sadedzināt lāpā drošības apsvērumu dēļ.

Sadedzināšana lāpā drošības apsvērumu dēļ ir tāda dežūrliesmas uzturēšanai nepieciešamā kurināmā un ļoti mainīga procesa gāzu vai atlikušo gāzu daudzuma sadedzināšana atmosfēriskiem traucējumiem pakļautā blokā, kas drošības apsvērumu dēļ nepārprotami prasīta attiecīgajās iekārtas atļaujās. *Papildu paskaidrojumus par šo definīciju, lūdzu, skatīt norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm, un*

- siltums no procesa netiek atgūts (par ko saskaņā ar citu kvotu piešķiršanas metodoloģiju tiktu saņemtas kvotas, ja vien tas netiek izmantots elektroenerģijas ražošanai).

Lai šajā situācijā izvairītos no divkāršas uzskaites, kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas darbības līmenis ir jākoriģē, atskaitot izmērāma atgūtā siltuma daudzumu, uz ko attiecas produkta līmeņatzīme vai siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta vai kas tiek izmantots elektroenerģijas ražošanai un kas ir dalīts ar 90 % virtuālās ražošanas lietderības¹⁹.

Piezīme. Kurināmo, kas tieši sadedzināts atkritumu apstrādes vajadzībām (bez izmērāma siltuma atgūšanas), nevar uzskatīt par tādu, par ko var pretendēt uz kvotām kā kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārta, jo tas nav saistīts ar nevienu no trim iepriekš uzskaitītajām

¹⁸ Atkarībā no oglekļa emisiju pārvirzes statusa; sk. 2.2. iedaļu.

¹⁹ Saskaņā ar FAR 10. panta k) apakšpunktu.

ražošanas darbībām (tiešo apsildi/dzesēšanu, produktu ražošanu, mehāniskās enerģijas ražošanu).

Tas, vai ir jānosaka viena vai divas kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas, ir atkarīgs no to produktu oglekļa emisiju pārvirzes statusa, kuriem šis kurināmais tiek sadedzināts: kurināmais, kas tiek sadedzināts tāda produkta ražošanas procesā, kas uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ir jāietver citā apakšiekārtā nekā tas kurināmais, kas tiek sadedzināts tāda produkta ražošanas procesā, kas nav uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. *Sīkāku informāciju par šo tēmu sk. 2.2. iedaļā par oglekļa emisiju pārvirzi.*

4.b solis. Attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (attiecīgos gadījumos)

Attiecina visu attiecīgo ielaidi (*sadedzināto kurināmo*) un izlaidi (*emisijas, kas saistītas ar sadedzināto kurināmo*) uz katru apakšiekārtu katram gadam periodā no 2014. līdz 2018. gadam vai periodā no 2019. līdz 2023. gadam (atkarībā no piešķiršanas perioda), kad iekārta ir bijusi ekspluatācijā.

3.5. Procesa emisiju apakšiekārtu noteikšana

5.a solis. Nosaka vienu vai divas procesa emisiju apakšiekārtas²⁰ (attiecīgos gadījumos)

Viena vai divas procesa emisiju apakšiekārtas ir jānosaka, ja iekārtai ir procesa emisijas ārpus produkta līmeņatzīmes robežām; šo procesa emisiju definīcijas ir šādas:

- a veids: Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītās to siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav CO₂; pašreiz N₂O ir vienīgā siltumnīcefekta gāze, kas nav CO₂ un kas ietverta ES ETS produktiem, kuriem nav līmeņatzīmju (tikai emisijām, kas rodas, ražojot glioksālu un glioksālskābi, un turpmākām darbībām, kas potenciāli tiek iekļautas saskaņā ar šīs direktīvas 24. pantu, piemēram, kaprolaktāma ražošanai). N₂O globālās sasilšanas potenciāls ir 298 t CO₂ ekv./t N₂O²¹.
- b veids: CO₂ emisijas²², kas rodas jebkuras no 3. tabulā uzskaitītajām darbībām tiešā rezultātā (un *nav* radušās nepilnīgi oksidētā oglekļa, kas ražots, veicot šīs darbības, sadedzināšanas rezultātā; tādā veidā “netiešās CO₂ emisijas” principā atbilst c) veidam);
- c veids: emisijas, kas rodas, sadedzinot atlikumgāzes, lai ražotu izmērāmu siltumu, neizmērāmu siltumu vai elektroenerģiju, MĪNUS līdzvērtīgās emisijas, kas rodas, sadedzinot tādu daudzumu dabasgāzes, kuras enerģētiskais saturs ir vienāds ar šo gāzu enerģētisko saturu²³; *papildu informāciju par atlikumgāzu definīciju, b un c veida emisiju atšķirībām un atbilstošo piešķiramo kvotu apjomu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm un procesa emisiju apakšiekārtu.*

²⁰ Atkarībā no oglekļa emisiju pārvirzes statusa; *sīkāku informāciju sk. Norādījumu dokumentā Nr. 5 par oglekļa emisiju pārvirzi*

²¹ Sākot no 2014. gada 4. marta saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 206/2014, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 601/2012 attiecībā uz globālās sasilšanas potenciālu siltumnīcefekta gāzēm, kas nav CO₂.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0206&from=EN>

²² CO₂ emisijām ir jāatbilst MZR noteikumiem. Tas nozīmē, ka emisijas no biomasas, kas ir ilgtspējīga vai uz kuru neattiecas ilgtspējības kritēriji (piemēram, cietās biomasas) ir uzskatāmas par vienādām ar nulli.

²³ Īpašs noteikums piemērojams gadījumos, kad netiek izmantotas atlikumgāzes, kas rodas ārpus produkta līmeņatzīmju robežām; tas ir galvenokārt tajos gadījumos, kad tiek izmantotas atklātas krāsnis, jo nepilnīgi oksidētā oglekļa turpmākā oksidācija ir grūti kontrolējama. *Papildu norādījumus par šo tēmu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8 par procesa emisijām un procesa emisiju apakšiekārtu.*

Saskaņā ar FAR 10. panta k) apakšpunktu gadījumā, ja siltums tiek atgūts no procesiem, ko aptver procesa emisiju apakšiekārta, lai izvairītos no divkāršas uzskaites, procesa emisiju apakšiekārtas darbības līmenis ir jākorrigē, atskaitot izmērāma atgūtā siltuma daudzumu, uz ko attiecas produkta līmeņatzīme vai siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta vai kas tiek izmantots elektroenerģijas ražošanai un kas ir dalīts ar 90 % virtuālās ražošanas lietderības.

Tas, vai ir jānosaka viena vai divas apakšiekārtas, pamatojoties uz procesa emisiju pieeju, ir atkarīgs no to produktu oglekļa emisiju pārvirzes statusa, kuru ražošanas procesā tiek emitētas procesa emisijas: emisijas, kas rodas tāda produkta ražošanas procesā, kas uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ir jāietver citā apakšiekārtā nekā emisijas, kas rodas tāda produkta ražošanas procesā, kas nav uzskatāms par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam (sīkāku informāciju par šo tēmu sk. 2.2. iedaļā par oglekļa emisiju pārvirzi).

Attiecībā uz turpmākajā tabulā norādītajiem procesiem, ja vien tie nav daļa no produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas, ir jāizvērtē, vai oglekli saturošu materiālu izmantošanas mērķis nav siltuma ražošana, un, ja šis mērķis nav siltuma ražošana, jānosaka, kurš mērķis ir jāuzskata par pamatmērķi. Vienīgi tādā gadījumā, ja siltuma ražošana nav uzskatāma par procesa pamatmērķi, tas ietver procesa emisiju apakšiekārtu.

3. tabula. To darbību definīcijas un piemēri, uz kurām attiecas procesa emisiju apakšiekārtu definīcija (FAR 2. panta 10. punkts)

Darbības definīcija ²⁴	Piemērs
Metāla savienojumu ķīmiskā, elektrolītiskā vai pirometalurģiskā reducēšana rūdās, koncentrātos un sekundārajos materiālos	Vara ražošana no vara karbonātu minerāliem
Piemaisījumu atdalīšana no metāliem un metālu savienojumiem	Emisijas metāllūžņu piemaisījumu oksidācijas rezultātā, kas izdalās otrreizējās pārstrādes procesā
Karbonātu sadalīšana, izņemot karbonātus dūmgāzu attīrīšanai skruberī	Magnēzija ražošana
Ķīmiskā sintēze, kuras ietvaros reakcijā piedalās oglekli saturošs materiāls	Akrilskābes ražošana, acetilēna ražošana (daļēja oksidācija), akrilnitrila ražošana (amonjaka oksidācija), formaldehīda ražošana (daļēja oksidācija/dehidrogenēšana)
Oglekli saturošu piedevu vai izejmateriālu izmantošana	Emisijas organisko piedevu oksidācijas rezultātā, lai palielinātu keramikas produktu porainību
Pusmetālu oksīdu vai nemetālu oksīdu, piemēram, silīcija oksīdu un fosfātu, ķīmiskā vai elektrolītiskā reducēšana	Silīcija ražošana, fosfāta rūdas reducēšana

5.b solis. Attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi

Attiecina visu attiecīgo ielaidi (*visus materiālus, no kuriem rodas procesa emisijas, attiecīgos gadījumos*) un izlaidi (*piem., procesa emisijas, datus, kas attiecas uz atlikumgāzu izmantošanu, tostarp emisijām to sadedzināšanas rezultātā*) uz katru apakšiekārtu katram gadam periodā no 2014. līdz 2018. gadam vai periodā no 2019. līdz 2023. gadam (atkarībā no piešķiršanas perioda), kad iekārta ir bijusi ekspluatācijā.

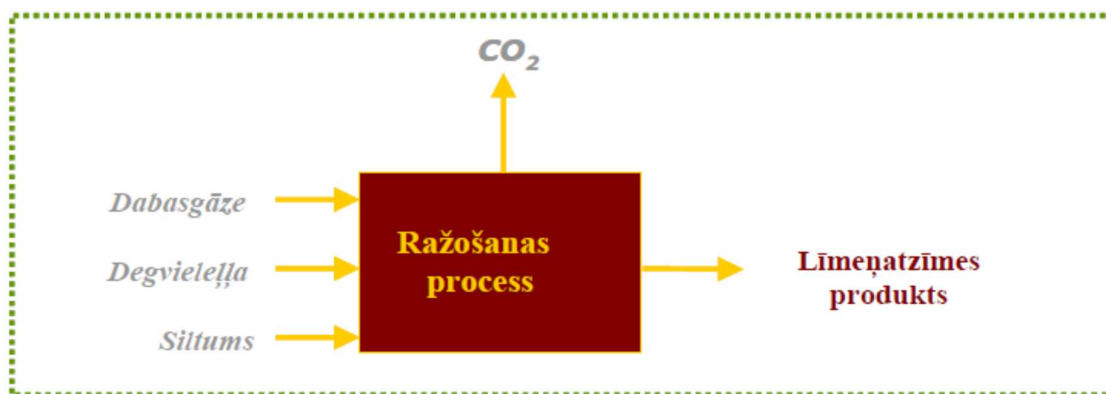
²⁴ Visas darbības, kuru pamatmērķis nav siltuma ražošana

4. Piešķiramo emisijas kvotu noteikšana katrai apakšiekārtai

Pēc tam, kad ir noteiktas attiecīgās apakšiekārtas, var aprēķināt apakšiekārtām piešķiramo kvotu apjomu, pamatojoties uz vēsturiskajiem darbības līmeņiem (*HAL*) un (atjauninātajām) līmeņatzīmju vērtībām. Attiecībā uz katru apakšiekārtu tiks izmantota viena un tikai viena pieeja. Šajā iedaļā aprakstīta dažādo kvotu piešķiršanas pieeju izmantošana katrai no apakšiekārtām.

4.1. Produkta līmeņatzīmes apakšiekārta

2. attēlā parādīta produkta līmeņatzīmes apakšiekārta. Punktētā līnija parāda apakšiekārtas sistēmas robežas. Piešķiramo kvotu apjomu nosaka, ņemot vērā līmeņatzīmes produkta ražošanas apjomu.

2. attēls. Produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas piemērs

Pēc 1.a un 1.b soļa attiecībā uz produkta līmeņatzīmes apakšiekārtām, kas aprakstītas 2.1. iedaļā, ir jāveic nākamie turpmāk norādītie soļi.

1.c solis. Nosaka vēsturisko darbības līmeni

Katras produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas *p* vēsturiskos darbības līmeņus (*HAL_p*) izsaka kā līmeņatzīmes produkta vidējos ikgadējos ražošanas apjomus. Produktu definīcijas un produkcijas mērvienības ir noteiktas *FAR* un izskaidrotas *Norādījumu dokumentā Nr. 9 par specifiskiem norādījumiem nozarei*.

1.d solis. Aprēķina provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu

Provizoriskais ikgadējais piešķiramo kvotu apjoms katrai produkta līmeņatzīmes apakšiekārtai ir:

$$F_{p,k} = BM_p \times HAL_p \times CLEF_{p,k},$$

kur:

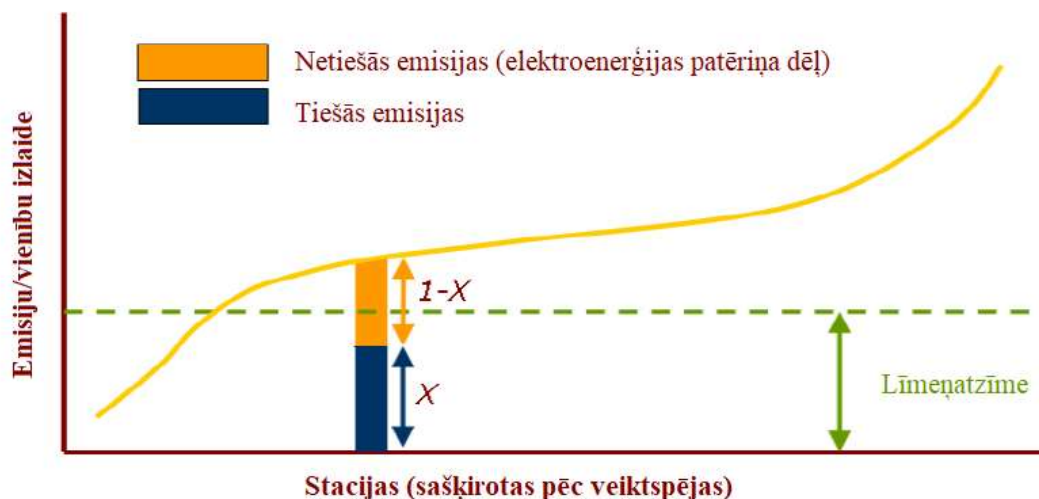
$F_{p,k}$ ir ikgadējais provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms produktam *p* gadā *k* (izteikts *EUA/gadā*);

BM_p ir produkta līmeņatzīmes vērtība produktam *p* (kas izteikta *EUA/produkta*

- vienību);
- HAL_p ir vēsturiskais darbības līmenis produktam p , t. i., tas ikgadējā ražošanas apjoma aritmētiskais vidējais bāzlīnijas periodā, kas noteikts un verificēts bāzlīnijas datu vākšanā (izteikts produkta vienībās). *Dažādiem produktiem izmantojamās produkcijas mērvienības sk. Norādījumu dokumentā Nr. 9 par specifiskiem norādījumiem nozarei;*
- $CLEF_{p,k}$ ir oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients produktam p gadā k .

Kurināmā un elektroenerģijas apmaināmība

Procesos, kuros siltuma vai mehāniskās enerģijas ražošanai, lai ražotu līdzvērtīgu produktu (piem., minerālvati), var izmantot vai nu kurināmo, vai elektroenerģiju; tam, kurš enerģijas nesējs ir ticis izvēlēts, nav jāietekmē līmeņatzīmes vērtības noteikšana. Šajos gadījumos, nosakot līmeņatzīmes vērtību, ir ņemtas vērā netiešās emisijas. 3. attēlā parādīts, kā līmeņatzīmes līknē (dzeltenajā līknē), lai noteiktu līmeņatzīmes vērtību (zaļā krāsā), tiek ņemtas vērā gan tiešās (zilais stabiņš), gan netiešās (oranžais stabiņš) emisijas (*sīkāku informāciju par to, kā šī līkne tiek veidota, sk. Norādījumu dokumentā Nr. 1*).

3. attēls. Līmeņatzīmju noteikšana kurināmā un elektroenerģijas apmaināmības gadījumā

Tomēr kvotu piešķiršana jāveic, pamatojoties vienīgi uz tiešajām emisijām. Lai panāktu līmeņatzīmju un piešķiramo kvotu apjoma atbilstību attiecīgajām produkta līmeņatzīmēm (kas noteiktas FAR I pielikuma 2. punktā), provizorisko piešķiramo kvotu apjomu aprēķina, izmantojot tiešo un kopējo emisiju attiecību (sk. turpmāko vienādojumu). *Norādījumu dokumentā Nr. 9 par specifiskiem norādījumiem nozarei sniegti papildu norādījumi par nozarēm, uz kurām tas attiecas.*

Ja līmeņatzīme ir noteikta, pamatojoties uz tiešajām un netiešajām emisijām, provizorisko ikgadējo piešķiramo kvotu apjomu nosaka šādi:

$$F_{p,k} = \frac{Em_{direct} + Em_{NetHeatImport}}{Em_{direct} + Em_{NetHeatImport} + Em_{Elec}} \times BM_p \times HAL_p \times CLEF_{p,k}$$

kur:

$F_{p,k}$ ir ikgadējais provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms produkta līmeņatzīmes apakšiekārtai gadā k (izteikts $EUA/gadā$);

BM_p ir produkta līmeņatzīme (kas izteikta $EUA/produkta$ vienībās);

HAL_p ir vēsturiskais darbības līmenis, t. i., tas ikgadējā ražošanas apjoma aritmētiskais vidējais bāzlīnijas periodā, kas noteikts un verificēts bāzlīnijas datu vākšanā (izteikts produkta vienībās gadā) attiecībā uz produktu p ;

Em_{direct} ir tiešās emisijas produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas sistēmas robežās bāzlīnijas periodā. Tās ir kopējās summārās emisijas visā bāzlīnijas periodā (2014.–2018. gadā vai 2019.–2023. gadā) neatkarīgi no potenciāli notikušajām jaudas, darbības vai ekspluatācijas izmaiņām. Tiešās emisijas ietver tās emisijas, kas radušās tā siltuma ražošanas rezultātā tajā pašā ETS iekārtā, kas tiek patērēts ražošanas līmeņatzīmes procesa sistēmas robežās. Tiešajām emisijām nav jāietver jebkādas emisijas, kas rodas elektroenerģijas ražošanas rezultātā vai neto siltuma eksporta/importa no citām ETS iekārtām vai ETS neaptvertām vienībām dēļ.

$Em_{NetHeatImport}$: emisijas, kas rodas sakarā ar jebkādu izmērāma neto siltuma importu no citām ETS iekārtām un ETS neaptvertām vienībām bāzlīnijas periodā, ko veic produkta līmeņatzīmes apakšiekārta. Neatkarīgi no tā, kur un kā šis siltums tiek ražots, šīs emisijas, kas izteiktas tonnās $CO_2/gadā$, tiek aprēķinātas šādi:

$$Em_{NetHeatImport} = NetHeatImport \times BM_{heat},$$

kur $Net Heat Import$ ir kopējais izmērāma neto siltuma imports no citām ETS iekārtām un ETS neaptvertām vienībām bāzlīnijas periodā, ko veic produkta līmeņatzīmes apakšiekārta, izteikts TJ . Tas ir summārais neto siltuma imports visā bāzlīnijas periodā (2014.–2018. gadā vai 2019.–2023. gadā) neatkarīgi no potenciāli notikušajām jaudas, darbības vai ekspluatācijas izmaiņām²⁵.

Em_{Elec} : netiešās emisijas elektroenerģijas patēriņa dēļ produkta līmeņatzīmes apakšiekārtas sistēmas robežās bāzlīnijas periodā. Neatkarīgi no tā, kur un kā šī elektroenerģija tiek ražota, šīs emisijas, kas izteiktas tonnās $CO_2/gadā$, tiek aprēķinātas šādi:

$$Em_{Elec} = Elec\ use \times 0.376,$$

kur $Elec use$ ir elektroenerģijas patēriņš līmeņatzīmes produkta ražošanas sistēmas robežās bāzlīnijas periodā, izteikts MWh . Tas ir kopējais elektroenerģijas patēriņš visā bāzlīnijas periodā (2014.–2018. gadā vai 2019.–2023. gadā) neatkarīgi no potenciāli notikušajām jaudas, darbības vai ekspluatācijas izmaiņām.

$CLEF_{p,k}$ ir oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients produktam p gadā k .

²⁵ Jāievēro, ka rezultāts tiks automātiski aprēķināts bāzlīnijas datu veidnē, izmantojot BM_{heat} vērtību, tiklīdz tā būs publicēta.

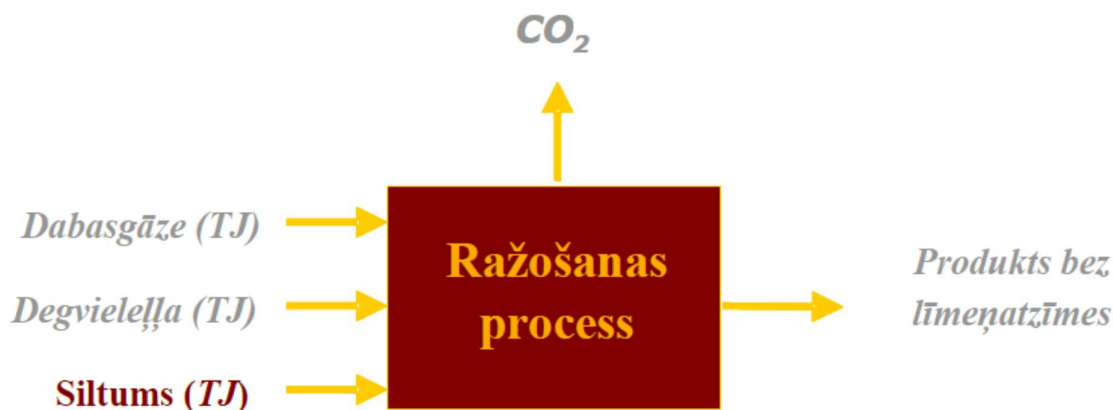
Siltuma imports no ETS neaptvertām iekārtām

Par tāda siltuma patēriņu, ko saražojusi vai nu ETS neaptverta iekārta, vai apakšiekārta, kas ražo produktus, uz kuriem attiecas slāpekļskābes līmeņatzīme, nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu.

Tādēļ tad, ja produkta līmeņatzīmes apakšiekārta importē šādu siltumu, piešķiramo kvotu apjoms, kas saistīts ar šo siltuma daudzumu, ir jāatskaita no kopējā piešķiramo kvotu apjoma. *Papildu norādījumus par šo tēmu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 6 par siltuma plūsmām pāri iekārtu robežām.*

4.2. Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta

4. attēlā parādīta siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta. Punktētā līnija parāda apakšiekārtas sistēmas robežas. Piešķiramo kvotu apjomu nosaka, pamatojoties uz izmērāma neto siltuma patēriņu.

4. attēls. Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas piemērs

Pēc 2.a un 2.b soļa attiecībā uz siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtām, kas aprakstītas 2.2. iedaļā, ir jāveic nākamie turpmāk norādītie soļi.

2.c solis. Nosaka vēsturisko darbības līmeni

Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas ikgadējais vēsturiskais darbības līmenis (HAL_h) tiek izteikts $TJ/gadā$, un tas ir turpmāk norādīto rādītāju summa.

- Tāda izmērāma neto siltuma patēriņš ārpus produkta līmeņatzīmes, ko ražo pati iekārta vai cita ETS iekārta, ar nosacījumu, ka siltums netiek ražots slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes robežās vai izmantots elektroenerģijas ražošanai.
- Izmērāms saražotais neto siltums, kas tiek eksportēts ETS neaptvertiem patērētājiem (bet netiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām), ar nosacījumu, ka siltums netiek ražots slāpekļskābes produkta līmeņatzīmes robežās vai izmantots elektroenerģijas ražošanai. *Sīkāku informāciju par šo tēmu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 6 par siltuma plūsmām pāri iekārtu robežām.*

Principā nav noteiktas atšķirības attiecībā uz siltumu no atšķirīgiem avotiem (lai gūtu sīkāku skaidrojumu, sk. 3. iedaļas 2.a soli).

Piemērojamās metodoloģijas attiecībā uz to, kura tipa dati ir jāizmanto vēsturiskā darbības līmeņa aprēķināšanai, ir aprakstītas *Norādījumu dokumenta Nr. 3 par datu vākšanu B pielikumā*.

2.d solis. Aprēķina provizorisko bez maksas piešķiramo kvotu apjomu

Aprēķina provizorisko ikgadējo piešķiramo kvotu apjomu katrai siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtai, izmantojot šādu vienādojumu:

$$F_{h,k} = BM_h \times HAL_h \times CLEF_{h,k},$$

kur:

$F_{h,k}$ ir provizoriskais ikgadējais apakšiekārtai piešķiramo kvotu apjoms, kas noteikts, pamatojoties uz siltuma līmeņatzīmi gadā k (izteikts *EUA/gadā*);

BM_h ir siltuma līmeņatzīme; noteikts, ka tā ir *XX EUA/TJ*;

HAL_h ir vēsturiskais darbības līmenis, t. i., tas neto siltuma, par kuru var pretendēt uz kvotu piešķiršanu, ikgadējā patēriņa aritmētiskais vidējais (kas tiek mērīts kā ražošanas apjoms + imports no ETS iekārtām – eksports uz ETS neapvertām vienībām centralizētās siltumapgādes vajadzībām) bāzlīnijas periodā, kas noteikts un verificēts bāzlīnijas datu vākšanā (izteikts *TJ/gadā*) attiecībā uz siltuma BM apakšiekārtu;

$CLEF_{h,k}$ ir oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients siltuma BM apakšiekārtai gadā k .

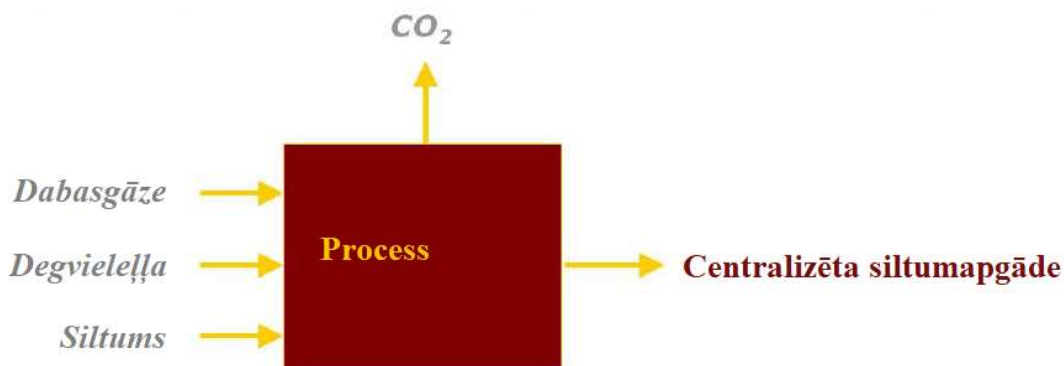
Jāņem vērā ir tikai neto siltuma plūsmas, kas nozīmē, ka siltumsaturs kondensātā vai siltumnesējā, kas atgriežas siltuma piegādātājam, tiek atskaitīts²⁶. Siltuma pašpatēriņš, kas ir daļa no siltuma ražošanas procesa (piemēram, deaeratoram un kurināmā priekšsildīšanai), tiek ņemts vērā siltuma līmeņatzīmes vērtībā, un, veicot kvotu bezmaksas piešķiršanu, uz to nav jāattiecinā siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta. Siltuma līmeņatzīmes vērtība (EUA/TJ) ietver visas emisijas, kas saistītas ar siltuma ražošanu, bet var ietvert vienīgi neto siltuma plūsmas, kas var tikt patērētas ārpus siltuma ražošanas sistēmas, un tādējādi zudumi, kas ir iekārtā, netiek ietverti.

Gadījumā, ja siltums tiek eksportēts ETS neapvertiem patērētājiem (vajadzībām, kas nav centralizētā siltumapgāde), neto siltuma patēriņa vietā tiks izmantots neto siltuma eksports, un piešķiramās kvotas tiks iedalītas siltuma ražotājam. ETS neapverta stacija parasti netiek uzskatīta par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Gadījumā, ja operatoram ir iemesls uzskatīt, ka patērētājs, kas nav ETS, ir uzskatāms par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam, tam ir jāsniedz kompetentajam iestādēm pietiekami pierādījumi, kas to apliecina. *Sīkāku informāciju par šo tēmu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 6 par siltuma plūsmām pāri iekārtu robežām.*

²⁶ Pat ja ne viss kondensāts atgriežas piegādātājam, neto izmērāmais siltums ir jāaprēķina, pieņemot, ka atpakaļ atgriezti tiek 100 % kondensāta.

4.3. Centralizētās siltumapgādes apakšiekārta

5. attēlā parādīta centralizētās siltumapgādes apakšiekārta. Punktētā līnija parāda apakšiekārtas sistēmas robežas. Piešķiramo kvotu apjomu nosaka, pamatojoties uz izmērāmā siltuma daudzumu, kas tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām.

5. attēls. Centralizētās siltumapgādes apakšiekārtas piemērs

Pēc 3.a un 3.b soļa attiecībā uz centralizētās siltumapgādes apakšiekārtām, kas aprakstītas 2.3. iedaļā, ir jāveic nākamie turpmāk norādītie soļi.

3.c solis. Nosaka vēsturisko darbības līmeni

Centralizētās siltumapgādes apakšiekārtas ikgadējais vēsturiskais darbības līmenis (HAL_h) tiek izteikts $TJ/gadā$, un tas ir izmērāmais neto siltums, kas tiek eksportēts centralizētās siltumapgādes vajadzībām.

3.d solis. Aprēķina provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu

Aprēķina provizorisko ikgadējo piešķiramo kvotu apjomu centralizētās siltumapgādes apakšiekārtai, izmantojot šādu vienādojumu:

$$F_{DH,k} = BM_h = HAL_{DH} \times CLEF_{DH},$$

kur:

$F_{DH,k}$ ir provizoriskais ikgadējais piešķiramo kvotu apjoms centralizētās siltumapgādes apakšiekārtai gadā (izteikts $EUA/gadā$);

BM_h ir siltuma līmeņatzīme; noteikts, ka tā ir $XX \text{ EUA}/TJ$;

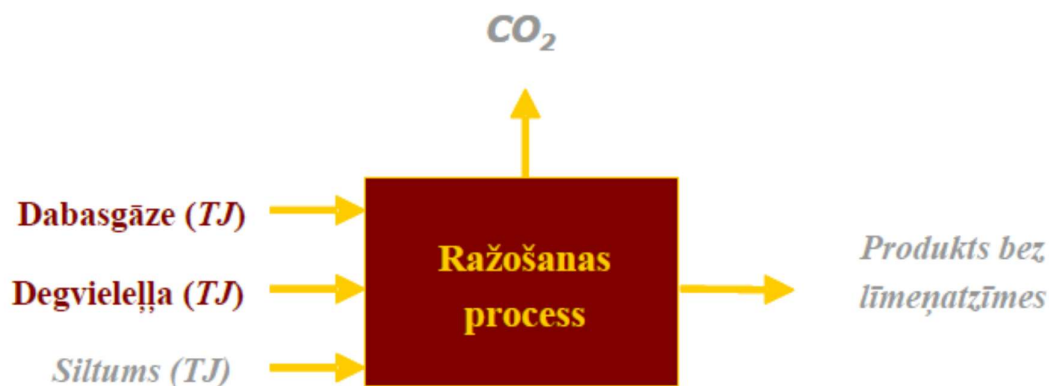
HAL_{DH} ir vēsturiskais darbības līmenis, t. i., tas izmērāma siltuma, ko importējusi vai saražojusi uz vietas ES ETS iekārta centralizētās siltumapgādes vajadzībām, ikgadējā eksporta aritmētiskais vidējais bāzlīnijas periodā, kas noteikts un verificēts bāzlīnijas datu vākšanā (izteikts $TJ/gadā$);

$CLEF_{DH}$ ir oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients DH apakšiekārtai ($= 0,300$).

Jāņem vērā ir tikai neto siltuma plūsmas, kas nozīmē, ka siltumsaturs kondensātā vai siltumnesējā, kas atgriežas siltuma piegādātājam, tiek atskaitīts.

4.4. Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārta

6. attēlā parādīta kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārta. Punktētā līnija parāda apakšiekārtas sistēmas robežas. Piešķiramo kvotu apjomu nosaka, pamatojoties uz kurināmā patēriņu.

6. attēls. Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārta

Pēc 4.a un 4.b soļa attiecībā uz kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtām, kas aprakstītas 2.4. iedaļā, ir jāveic nākamie turpmāk norādītie soļi.

4.c solis. Nosaka vēsturisko darbības līmeni

Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas ikgadējais vēsturiskais darbības līmenis (HAL_f) ir kurināmā patēriņš ārpus produkta līmeņatzīmes robežām (izteikts $TJ/gadā$), ar nosacījumu, ka kurināmais tiek izmantots produktu ražošanai, mehāniskās enerģijas ražošanai vai siltumapgādei/aukstumapgādei, bet nevis elektroenerģijas vai izmērāma siltuma ražošanai. Ikgadējais vēsturiskais darbības līmenis ietver tā kurināmā daudzumu, kas tiek izmantots sadedzināšanai lāpā drošības apsvērumu dēļ. Netiek ņemts vērā kurināmais, kas tiek izmantots citām vajadzībām (piemēram, atkritumu apstrādei ārpus produkta līmeņatzīmes robežām).

Ja kurināmais netiek izmantots galvenokārt sadedzināšanas procesam, lai ražotu neizmērāmu siltumu²⁷, šo kurināmā daudzumu nedrīkst ņemt vērā, nosakot kurināmā apakšiekārtas(-u) vēsturisko kurināmā patēriņu. *Papildu informāciju par šo tēmu sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm.*

4.d solis. Aprēķina provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu

Aprēķina provizorisko ikgadējo piešķiramo kvotu apjomu katrai kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtai, izmantojot šādu vienādojumu:

²⁷ Jo tas tiek izmantots citām ķīmiskajām reakcijām, kurās tiek radītas atlikumgāzes (piemēram, metāla rūdas reducēšanai, ķīmiskai sintēzei u. tml.).

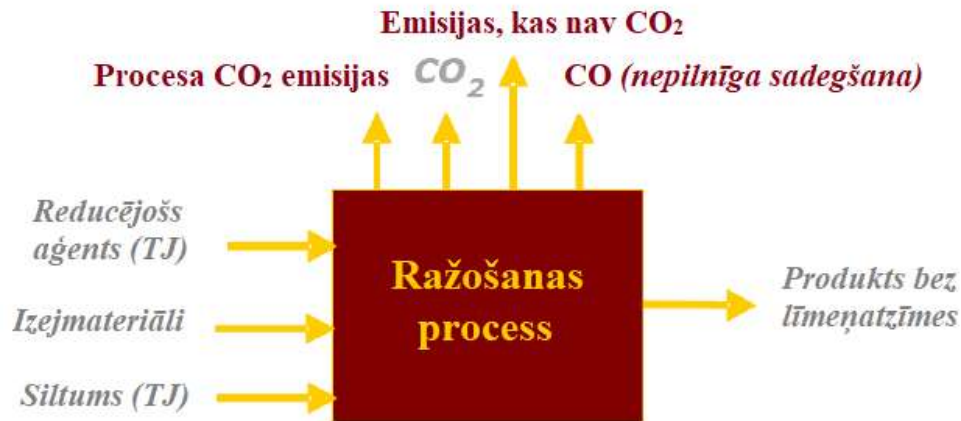
$$F_{f,k} = BM_f \times HAL_f \times CLEF_{f,k},$$

kur:

- $F_{f,k}$ ir provizoriskais ikgadējais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai gadā k (izteikts $EUA/gadā$);
- BM_f ir siltuma līmeņatzīme; noteikts, ka tā ir $XX\ EUA/TJ$;
- HAL_f ir vēsturiskais darbības līmenis, t. i., apakšiekārtas kurināmā ikgadējā patēriņa aritmētiskais vidējais (izteikts $TJ/gadā$);
- $CLEF_{f,k}$ ir oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients kurināmā apakšiekārtai gadā k .

4.5. Procesa emisiju apakšiekārta

7. attēlā parādīta procesa emisiju apakšiekārta. Punktētā līnija parāda apakšiekārtas sistēmas robežas. Piešķiramo kvotu apjomu nosaka, ņemot vērā vēsturiskās procesa emisijas.

7. attēls. Procesa emisiju apakšiekārta

Pēc 5.a un 5.b soļa attiecībā uz procesa emisiju apakšiekārtām, kas aprakstītas 2.5. iedaļā, ir jāveic nākamie turpmāk norādītie soļi.

5.c solis. Nosaka vēsturisko darbības līmeni

Procesa emisiju apakšiekārtas vēsturiskais darbības līmenis (HAL_e) (izteikts tonnās CO_2 ekv./gadā) ir šādu emisiju summa:

- Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītās to siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav CO_2 un uz kurām neattiecas produkta līmeņatzīme vai neviena cita rezerves pieceja (a veids; sk. 0 iedaļu);
- CO_2 emisijas, kas rodas jebkuras no 5.a solī uzskaitītajām darbībām rezultātā (b veids, sk. 0 iedaļu);
- emisijas, kas radušās nepilnīgi oksidētā oglekļa, kas ražots, veicot jebkuru no 5.a solī uzskaitītajām darbībām (sk. 0 iedaļu), sadedzināšanas rezultātā, lai ražotu izmērāmu siltumu, neizmērāmu siltumu vai elektroenerģiju, MĪNUS emisijas, kas rodas, sadedzinot tādu daudzumu dabasgāzes, kuras enerģētiskais saturs ir vienāds ar šo gāzu enerģētisko saturu, ņemot vērā enerģijas pārveides lietderības koeficientu atšķirības. Kvotu apjoms, kas tiek

piešķirts par nepilnīgi oksidēto oglekli, ir par atlikumgāzēm piešķiramo kvotu apjoms (c veids).

Papildu norādījumus par procesa emisiju apakšiekārtām un atlikumgāzēm, lūdzu, sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8.

5.d solis. Aprēķina provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu

Izmantojot turpmāk norādīto vienādojumu, aprēķina piešķiramo kvotu apjomu katrai apakšiekārtai, kurai piemērojama vēsturisko emisiju pieeja:

$$F_{e,k} = PRF \times HAL_e \times CLEF_{e,k}$$

kur:

- $F_{e,k}$ ir provizoriskais ikgadējais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai gadā k (izteikts $EUA/gadā$);
- PRF ir procesa emisiju samazinājuma koeficients, kas ir noteikts 0,97 (bezdimensionāls);
- HAL_e ir vēsturiskais darbības līmenis, t. i., apakšiekārtas “procesa emisiju” aritmētiskais vidējais (izteikts tonnās CO_2 ekv./gadā);
- $CLEF_{e,k}$ ir oglekļa emisiju pārvirzes riska koeficients procesa emisiju apakšiekārtai gadā k .

B veida procesa emisiju apakšiekārtām vēsturiskais darbības līmenis ir noteikts, pamatojoties uz CO_2 emisijām bāzlīnijas periodā.

Gadījumā, ja atlikumgāzu sadedzināšanas mērķis nav izmērāma siltuma, neizmērāma siltuma vai elektroenerģijas ražošana, vēsturiskais darbības līmenis ir jānosaka, pamatojoties uz pieņēmumu, ka 75 % no gāzu maisījuma oglekļa satura ir pilnībā oksidējušies (CO_2). Papildu norādījumus par procesa emisijām, kas rodas atlikumgāzu²⁸ sadedzināšanas rezultātā, sk. *Norādījumu dokumentā Nr. 8 par atlikumgāzēm un procesa emisiju apakšiekārtu.*

²⁸ Tostarp tās ir atlikumgāzes, kas rodas ārpus produkta līmeņatzīmju robežām atklātās krāsīs.

5. Provizoriskais un galīgais piešķiramo emisijas kvotu apjoms vienai iekārtai

5.1. Provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms

Provizorisko kopējo ikgadējo emisijas kvotu apjomu (tostarp *CLEF* saskaņā ar 2.2. iedaļā ietverto vienādojumu) vienai iekārtai aprēķina, summējot visu apakšiekārtu kvotas.

$$F_{inst,k} = \sum_i F_{i,k}$$

Kur:

$F_{inst,k}$ ir provizoriskais kopējais piešķiramo kvotu apjoms iekārtai gadā k ;

$F_{i,k}$ ir provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms apakšiekārtai i gadā k .

5.2. Galīgais piešķiramo kvotu apjoms

Iekārtām, kas nav klasificētas kā “elektroenerģijas ražošanas iekārtas”, kvotu galīgo kopējo ikgadējo apjomu nosaka šādi:

$$F_{inst}^{final}(k) = F_{inst,k} \times CSCF_k$$

kur:

$F_{inst}^{final}(k)$ ir galīgais kopējais piešķiramo kvotu apjoms iekārtai gadā k ;

$F_{inst}^{final}(k)$

$CSCF_k$ starpsektoru korekcijas koeficients gadā k (ja nepieciešams).

Ja $CSCF$ ir piemērojams jebkuram gadam²⁹, kvotu galīgo kopējo ikgadējo apjomu iekārtām, kas klasificētas kā “elektroenerģijas ražošanas iekārtas”, nosaka tādā pašā veidā, kā norādīts iepriekš. Tomēr gados, kad $CSCF$ netiek piemērots, kvotu galīgo kopējo ikgadējo apjomu nosaka šādi:

$$F_{inst}^{final}(k) = F_{inst,k} \times LRF_k$$

²⁹ Tas, ka $CSCF$ ir piemērojams, nozīmē to, ka $CSCF$ vērtība ir mazāka par 1 jebkurā gadā, kurā piešķiramo kvotu apjoms tiek koriģēts, to samazinot.

kur:

k ir gads k ;
ir galīgais kopējais piešķiramo kvotu apjoms iekārtai gadā k ;

$F_{inst}^{final}(k)$

$F_{inst,k}$ ir galīgais provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms iekārtai gadā k ;
 LRF_k ir lineārais samazinājuma koeficients (sk. tabulu Norādījumu dokumentā Nr. 1).

6. Vēsturiskā darbības līmeņa noteikšana

6.1. Noklusējuma pieeja vēsturiskā darbības līmeņa noteikšanai

Kā norādīts iepriekšējā iedaļā aprakstītajos soļos, noklusējuma metode apakšiekārtas vēsturiskā darbības līmeņa noteikšanai nozīmē to, ka tiek ņemta apakšiekārtas ikgadējo darbības līmeņu vidējā aritmētiskā vērtība bāzlīnijas periodā: 2014.–2018. gadā vai 2019.–2023. gadā atkarībā no piešķiršanas perioda, un tādējādi:

$$HAL = \text{vidējais}_{2014-2018} (\text{ikgadējie darbības līmeņi})$$

VAI

$$HAL = \text{vidējais}_{2019-2023} (\text{ikgadējie darbības līmeņi}).$$

Jāņem vērā visi gadi bāzlīnijas periodā, kuros *iekārta* bijusi ekspluatācijā vismaz 1 dienu (sk. FAR 15. panta 7. punktu).

Tādējādi dažos gadījumos ir jāņem vērā gadi, kuros apakšiekārtas darbības līmeņi ir bijuši vienādi ar nulli, ja ekspluatācijā bijusi vismaz viena cita apakšiekārta. Tas jo īpaši attiecas uz iekārtām, kas vienā ražošanas līnijā ir ražojušas dažādus līmeņatzīmes produktus. Turpmākajos piemēros ir uzskatāmi parādīts, ka standarta metodoloģija ir izmantojama arī šādos gadījumos.

1. piemērs

Stikla rūpnīcai ir stikla ražošanas līnija, kurā var ražot gan krāsaina, gan bezkrāsaina stikla pudeles. Uz diviem norādītajiem produktu veidiem attiecas divas atšķirīgas produktu līmeņatzīmes. Turpmāk norādītie darbības līmeņi tika izmantoti 2014.–2018. gadā.

4. tabula. Stikla ražošanas iekārtas vēsturiskie darbības līmeņi

	2014	2015	2016	2017	2018
Krāsaina stikla pudeles	800	800	0	0	800
Bezkrāsaina stikla pudeles	0 ³⁰	0	800	800	0

Uz iekārtu attiecas divas produktu līmeņatzīmes, un tādēļ ir jāizmanto divas apakšiekārtas. Lai noteiktu *HAL*, katrai produkta līmeņatzīmei ir jāņem ikgadējā ražošanas apjoma aritmētiskais vidējais bāzlīnijas periodā, kurā *iekārta* (t. i., jāaplūko visa iekārta, nevis katra atsevišķā apakšiekārta) ir bijusi ekspluatācijā vismaz vienu dienu, saskaņā ar 15. panta 7. punktu:

$$HAL_{\text{krāsains stikls}} = \text{vidējais}_{2014-2018} (800, 800, 0, 0, 800) = 480$$

$$HAL_{\text{bezkrāsains stikls}} = \text{vidējais}_{2014-2018} (0, 0, 800, 800, 0) = 320$$

Visas iekārtas *HAL* summa ir 800, un tā raksturo stikla rūpnīcas vēsturiskās darbības.

³⁰ Šajā gadījumā *HAL* aprēķinā tiek ņemta vērā darbības līmeņa (*AL*) vērtība, kas ir vienāda ar 0, jo apakšiekārta ir bijusi ekspluatācijā iepriekšējos gados. Ja apakšiekārtas ekspluatācija būtu uzsākta 2016. gadā, tad *HAL* aprēķinā 2014. un 2015. gads netiktu ņemts vērā. Norādījumus par šādiem gadījumiem sk. 6.2. iedaļā.

2. piemērs

Papīrfabrikā ir papīra ražošanas līnija, kurā var ražot 3 veidu papīru: avīžpapīru, nekrītotu augstākās šķirnes papīru un augstākās šķirnes krītpapīru. Uz šiem trim norādītajiem produktu veidiem attiecas trīs atšķirīgas produktu līmeņatzīmes. Turpmāk norādītie darbības līmeņi tika izmantoti 2014.–2018. gadā.

5. tabula. Papīra ražošanas iekārtas vēsturiskie darbības līmeņi

	2014	2015	2016	2017	2018
Avīžpapīrs	800	0	500	700	0
Nekrītotas augstākās šķirnes papīrs	200	600	0	300	500
Augstākās šķirnes krītpapīrs	0 ³¹	400	500	0	500

Uz iekārtu attiecas trīs produktu līmeņatzīmes, un tādēļ ir jāizmanto trīs apakšiekārtas. Lai noteiktu *HAL*, katrai produkta līmeņatzīmei ir jāņem ikgadējā ražošanas apjoma aritmētiskais vidējais bāzlīnijas periodā, kurā **iekārta** (t. i., jāaplūko visa iekārta, nevis katra atsevišķā apakšiekārta) ir bijusi ekspluatācijā vismaz vienu dienu, saskaņā ar 15. panta 7. punktu:

$$HAL_{avīžpapīrs} = vidējais_{2014-2018} (800, 0, 500, 700, 0) = 400$$

$$HAL_{nekrītotas\ augstākās\ šķirnes\ papīrs} = vidējais_{2014-2018} (200, 600, 0, 300, 500) = 320$$

$$HAL_{augstākās\ šķirnes\ krītpapīrs} = vidējais_{2014-2018} (0, 400, 500, 0, 500) = 280$$

HAL summa visai iekārtai ir 1000. Tāpat kā pirmajā piemērā, rezultāti ļoti labi raksturo ražošanas apjomus.

6.2. Vēsturiskā darbības līmeņa noteikšana, ja (apakš-)iekārta nav bijusi ekspluatācijā visu bāzlīnijas periodu

Ja nav pieejami dati par *HAL* visam bāzlīnijas periodam, piemēro īpašus noteikumus. Šajā ziņā *FAR* tiek izšķirtas divas situācijas:

- apakšiekārta bijusi ekspluatācijā mazāk nekā divus kalendāros gadus;
- kopš normālas ekspluatācijas sākuma apakšiekārta vēl nav bijusi ekspluatācijā pilnu kalendāro gadu.

Ja apakšiekārta attiecīgajā bāzlīnijas periodā bijusi **ekspluatācijā mazāk nekā divus kalendāros gadus**, noteiktais vēsturiskais darbības līmenis ir darbības līmenis pirmajā kalendārajā ekspluatācijas gadā pēc šīs apakšiekārtas normālas ekspluatācijas sākuma. Šī pieeja ir derīga visām iekārtas apakšiekārtām, kuru normāla ekspluatācija pirmoreiz sāka attiecīgi pēc 2017. gada 1. janvāra vai 2022. gada 1. janvāra. Ja apakšiekārta bāzlīnijas periodā pēc normālas ekspluatācijas sākuma vēl nav **bijusi ekspluatācijā pilnu kalendāro gadu**, vēsturisko darbības līmeni nosaka, kad tiek iesniegts darbības līmeņa ziņojums pēc pirmā pilnā kalendārā ekspluatācijas gada³².

³¹ Tāpat kā iepriekš, šajā gadījumā *HAL* aprēķinā tiek ņemta vērā *AL* vērtība, kas ir vienāda ar 0, jo apakšiekārta ir bijusi ekspluatācijā iepriekšējos gados. Ja apakšiekārtas ekspluatācija būtu uzsākta 2015. gadā, tad *HAL* aprēķinā 2014. gads netiktu ņemts vērā. Norādījumus par šādiem gadījumiem sk. 6.2. iedaļā.

³² Tas attieksies uz (apakš-)iekārtām, kuru ekspluatācija tiek uzsākta pēc 2018. gada (attiecīgi – 2023. gada) 1. janvāra. Šajos gadījumos dati par *HAL* nebūs pieejami laikus, lai tos varētu ietvert *NIM*, bet tas būs zināms pirms 4. perioda sākuma.

Nekāda īpaša pieeja nav nepieciešama, lai ņemtu vērā iespējamo (apakš-)iekārtas ekspluatācijas izbeigšanu vai ražošanas iespējamās izmaiņas bāzlīnijas periodā. Jebkādas šāda veida izmaiņas automātiski reglamentēs noteikumi par darbības līmeņu izmaiņām. *Papildu norādījumus par iepriekš minēto sk. Norādījumu dokumentā Nr. 7 par jaunām iekārtām un slēgtām iekārtām.*

4. periodā “normālas ekspluatācijas sākums” ir definēts kā pirmā ekspluatācijas diena (*FAR* 2. panta 12. punkts)³³. “Pirmā ekspluatācijas diena” ir definēta kā pirmā diena, kad darbības līmenis ir lielāks par 0.

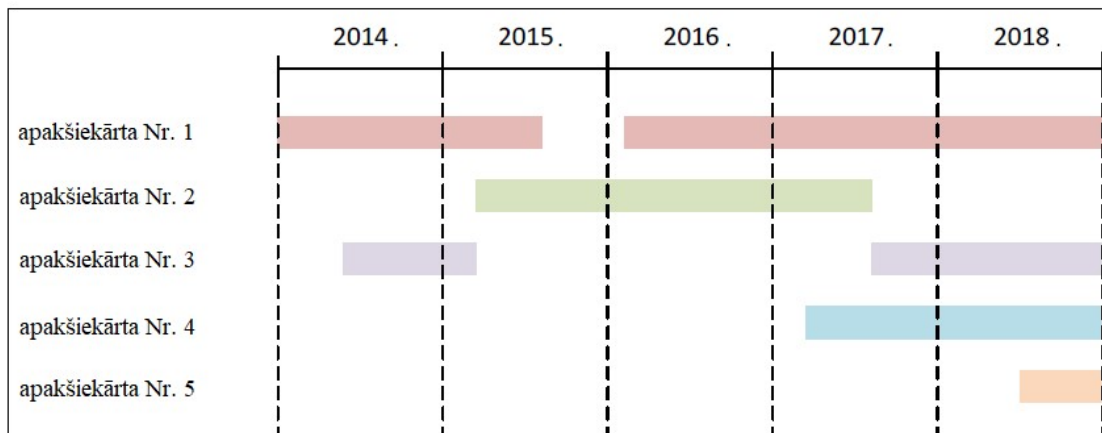
Turpmākajā teksta lodziņā sniegti vairāki piemēri tam, kā, nosakot *HAL*, ņemt vērā apakšiekārtu ekspluatāciju bāzlīnijas periodā.

³³ Atšķiras no definīcijas 3. periodam.

Teksta lodziņš. HAL aprēķina piemēri gadījumiem, kad apakšiekārta nav bijusi ekspluatācijā visu bāzlīnijas periodu

Turpmākajā piemērā parādīts, kā dažādas apakšiekārtas ir jāņem vērā, nosakot HAL, atkarībā no gada, kad tiek uzsākta to ekspluatācija, un tā, kā tās tiek ekspluatētas nākamajos gados bāzlīnijas periodā.

Šajā piemērā aprakstītas vairākas apakšiekārtas, norādot gadus, kuros tās bijušas ekspluatācijā bāzlīnijas periodā. Tiek pieņemts, ka apakšiekārtu Nr. 2, Nr. 4 un Nr. 5 normālas ekspluatācijas sākums ir bāzlīnijas periodā, t. i., tās nekad iepriekš nav bijušas ekspluatācijā. Tad sniegti vairāki tādu iekārtu piemēri, kas sastāv no vienas vai vairākām uzskaitītajām apakšiekārtām.

Iekārta	Sastāv no	Gadi, kas jāņem vērā attiecībā uz HAL katrai apakšiekārtai					Apakšiekārta bijusi ekspluatācijā < 2 kalendāros gadus?	Ja jā, gads, kas attiecas uz HAL
		2014	2015	2016	2017	2018		
A	Apakšiekārta Nr. 1	X	X	X	X	X	Nē	Nav attiecināms
B	Apakšiekārta Nr. 2		X	X	X		Nē	Nav attiecināms
C	Apakšiekārta Nr. 3	X	X		X	X	Nē	Nav attiecināms
D	Apakšiekārta Nr. 4				X	X	Jā	2018
E	Apakšiekārta Nr. 5					X	Jā	2019
F	Apakšiekārta Nr. 1 Apakšiekārta Nr. 2	X	X	X	X	X	Nē Nē	Nav attiecināms Nav attiecināms
G	Apakšiekārta Nr. 1 Apakšiekārta Nr. 3	X	X	X	X	X	Nē Nē	Nav attiecināms Nav attiecināms
H	Apakšiekārta Nr. 2 Apakšiekārta Nr. 3	X	X	X	X	X	Nē Nē	Nav attiecināms Nav attiecināms
I	Apakšiekārta Nr. 4 Apakšiekārta Nr. 5				X	X	Jā Jā	2018 2019
J	Apakšiekārta Nr. 3 Apakšiekārta Nr. 4	X	X		X	X	Nē Jā	Nav attiecināms 2018

Rezumējums

- Ja apakšiekārtas A ekspluatācija tiek uzsākta bāzlīnijas periodā gadā Y, to var ņemt vērā tikai no gada Y (t. i., gadījumā, ja iekārtā ietvertas vairākas apakšiekārtas, šai apakšiekārtai gadā Y-1 AL NEBŪS 0). Tas, piemēram, attiecas uz apakšiekārtu Nr. 2, kuras ekspluatācija tiek uzsākta 2015. gadā, un tādēļ tās HAL aprēķinā 2014. gads nekad netiek ņemts vērā.
- Izņemot situācijas, kas aprakstītas iepriekšējā uzsvēruma punktā, HAL aprēķināšanai ir

jāņem vērā visi gadi bāzlīnijas periodā, kuros bijusi ekspluatācijā VISMAZ VIENA apakšiekārta (ja apakšiekārta nav ekspluatācijā vienā vai vairākos bāzlīnijas perioda gados, bet cita apakšiekārta ir ekspluatācijā, jāskaita, ka šajos gados *AL* ir 0; sk. piemērus 6.1. iedaļā). Šajā piemērā attiecībā uz iekārtu C 2016. gads *HAL* netiek ņemts vērā, jo apakšiekārta šajā gadā nav ekspluatācijā un iekārtai C nav citu apakšiekārtu. Tomēr 2016. gads tiek ņemts vērā iekārtas H apakšiekārtas Nr. 3 *HAL* (kaut gan tās *AL* šim gadam ir 0), jo šajā gadā iekārta H ir bijusi ekspluatācijā vismaz vienu dienu (ar apakšiekārtu Nr. 2).

- Ja apakšiekārta bāzlīnijas periodā ir ekspluatācijā mazāk nekā 1 pilnu kalendāro gadu, tās *HAL* balstīsies uz pirmā pilnā kalendārā ekspluatācijas gada *AL*, t. i., 2019. gada *AL*. Šajā piemērā tas ir apakšiekārtas Nr. 5 gadījums.

Attiecībā uz **jaunām iekārtām** būtībā izmanto tādu pašu pieeju bezmaksas kvotu apjoma aprēķināšanai kā attiecībā uz esošajām iekārtām, t. i., *HAL* reizināšanu ar līmeņzīmes vērtību³⁴. Attiecībā uz jaunas iekārtas pirmajiem diviem ekspluatācijas gadiem emisijas kvotu provizoriskā ikgadējā skaita aprēķinā tiks izmantots šīs jaunās iekārtas faktiskais darbības līmenis attiecīgajā gadā³⁵.

Sīkākus norādījumus par kvotu piešķiršanu jaunām iekārtām sk. Norādījumu dokumentā Nr. 7.

Detalizētāki noteikumi par to, kā noteikt piešķiramo kvotu apjoma izmaiņas darbības līmeņa izmaiņu rezultātā, ir izklāstīti Darbības līmeņa izmaiņu īstenošanas regulā (*ALC*)³⁶. *Sīkākus norādījumus sk. Norādījumu dokumentā par darbības līmeņu izmaiņām.*

³⁴ Un attiecīgos gadījumos tiks izmantoti citi korekcijas koeficienti (piemēram, *CLEF*).

³⁵ Jāievēro, ka tas ir atšķirīgi nekā 3. periodā, kurā jaunu iekārtu darbības līmeņi tika noteikti, reizinot katras apakšiekārtas jaudu ar jaudas izmantojuma koeficientu (attiecīgais jaudas izmantojuma koeficients (*RCUF*) vai standarta jaudas izmantojuma koeficients (*SJIF*)).

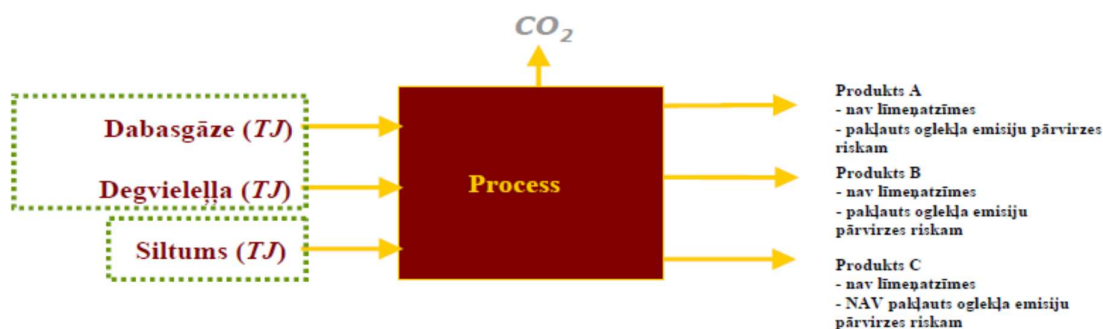
³⁶ Atsauce uz īstenošanas regulu.

7. Papildu piemēri

Šajā nodaļā sniegti dažādi papildu piemēri, lai ilustrētu iekārtām piešķiramo kvotu aprēķinu.

7.1. 1. piemērs. Iekārta bez produkta līmeņatzīmēm un ar dažādiem oglekļa emisiju pārvirzes statusiem

Aplūkosim turpmāk norādīto iekārtu, kas ražo trīs produktus (A, B un C), no kuriem produkts A un produkts B ir uzskatāmi par pakļautu ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, bet produkts C par tādu nav uzskatāms.

8. attēls. Cik daudz apakšiekārtu ir šajā iekārtā?

Tā kā produktiem A, B un C nav piemērojamas produkta līmeņatzīmes, ir jāizmanto rezerves pieejas. Gadījumā, ja nerodas procesa emisijas, par kurām var pretendēt uz kvotu piešķiršanu, ir jāizmanto vienīgi siltuma un kurināmā līmeņatzīmes. Tā kā oglekļa emisiju pārvirzes statuss visiem produktiem nav vienāds, kopumā būs četras apakšiekārtas.

1. Siltuma līmeņatzīme produktiem, kas uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produktiem A un B)
2. Siltuma līmeņatzīme produktiem, kas nav uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produktam C)
3. Kurināmā līmeņatzīme produktiem, kas uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produktiem A un B)
4. Kurināmā līmeņatzīme produktiem, kas nav uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam (produktam C)

Lai aprēķinātu vēsturisko darbības līmeni katrai iekārtai, jāņem vērā tikai tā siltuma (attiecīgi – kurināmā) daļa, kas nepieciešama, lai ražotu attiecīgo(-s) produktu(-s):

- nosakot apakšiekārtas Nr. 1 HAL, ir jāņem vērā tikai izmērāms siltums, kas patērēts, lai ražotu produktus A un B;
- nosakot apakšiekārtas Nr. 2 HAL, ir jāņem vērā tikai izmērāms siltums, kas patērēts, lai ražotu produktu C;
- nosakot apakšiekārtas Nr. 3 HAL, ir jāņem vērā tikai kurināmais, kas sadedzināts, lai ražotu produktus A un B, neietverot kurināmā sadedzināšanu izmērāma siltuma ražošanai;
- nosakot apakšiekārtas Nr. 4 HAL, ir jāņem vērā tikai kurināmais, kas sadedzināts, lai ražotu produktu C, neietverot kurināmā sadedzināšanu izmērāma siltuma ražošanai.

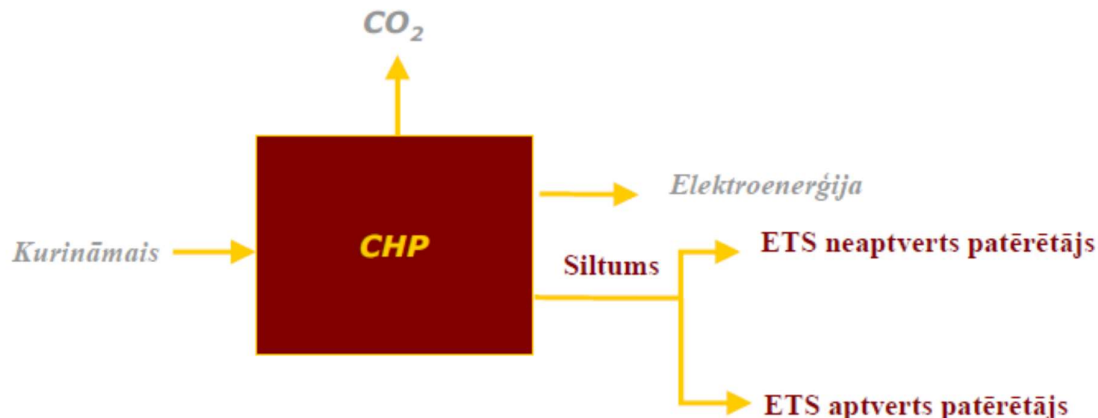
Norādījumus par datiem, kas ir jāizmanto, sk. *Norādījumu dokumentā Nr. 3 par datu vākšanu.*

7.2. 2. piemērs. Koģenerācija (*CHP*)

CHP iekārtas izmantošanas gadījumā (sk. 9. attēlu), iekārta ražo gan siltumu, gan elektroenerģiju.

- Par elektroenerģijas ražošanu nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu.
- Par siltuma ražošanu var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu.
 - *CHP* iekārta nesāņems nekādas bez maksas piešķiramās kvotas par to siltuma daļu, kas tiek piegādāta citam **ETS aptvertam patērētājam**, jo šis ETS aptvertais siltuma patērētājs saņems bezmaksas kvotas par siltumu, ko tas patērē.
 - *CHP* iekārta saņems bez maksas piešķiramās kvotas saskaņā ar siltuma līmeņatzīmi par siltumu, kas tiek eksportēts **ETS neaptvertiem patērētājiem**, kā arī par siltumu, kas tiek patērēts iekārtā, ja šis siltums netiek izmantots elektroenerģijas ražošanai. Tikai šī siltuma daļa ir jāņem vērā, nosakot vēsturisko darbības līmeni, kas attiecas uz *CHP* siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu.

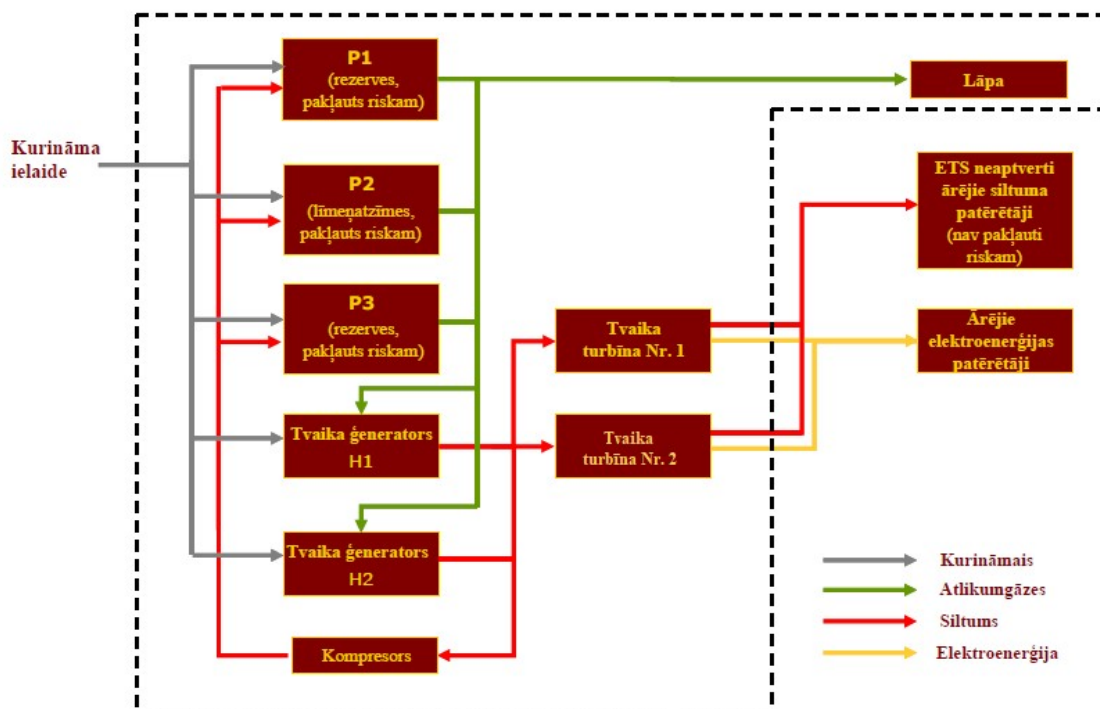
ETS neaptverti patērētāji pēc noklusējuma netiek uzskatīti par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Gadījumā, ja *CHP* operators spēj pierādīt, ka viens no tā ETS neaptvertajiem siltuma patērētājiem ir uzskatāms par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam, tam var būt jāveic apakšiekārtas sašķelšana 2 siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtās – vienā apakšiekārtā, kas paredzēta ETS neaptvertiem siltuma patērētājiem, kas uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam, un vienā apakšiekārtā, kas paredzēta ETS neaptvertiem patērētājiem, kas nav uzskatāmi par pakļautiem šim riskam.

9. attēls. *CHP* iekārtas principshēma

7.3. 3. piemērs. Kompleksais piemērs

1. ietvars – visu metodoloģiju apvienošana

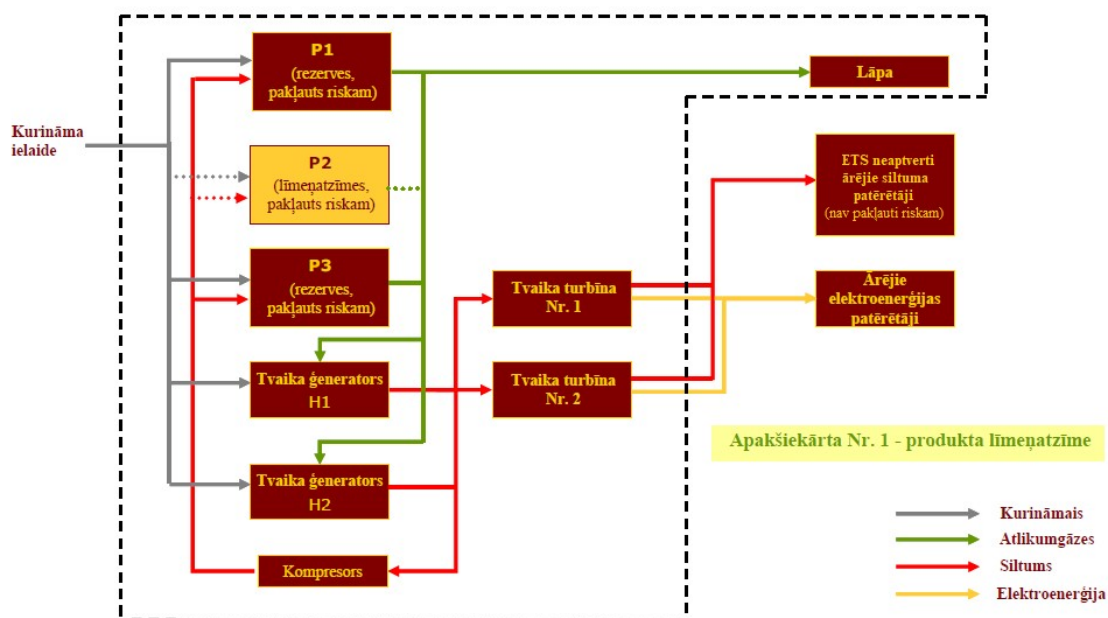
- Iekārtas atļaujā noteiktās robežas ir attēlotas pārtrauktas līnijas veidā.
- Katrā lodziņā attēlota fiziskā vienība, kurā notiek viens vai vairāki rūpnieciskie procesi.
- Lai izvairītos no attēla pārblīvēšanas, šajā piemērā siltumnīcefekta gāzu emisijas nav parādītas, bet tās attiecas un ir jāattiecinā uz katru procesa bloku.
- Krāsainās līnijas parāda enerģijas plūsmas uz procesa blokiem un no tiem.

- P1, P2 un P3 ir trīs procesa bloki, kuros tiek ražots produkts.
 - Attiecībā uz P2 ir pieejams līmeņatzīmes produkts.
 - Attiecībā uz P1 un P3 produkta līmeņatzīme nav pieejama.

- Oglekļa emisiju pārvirze
 - P1, P2 un P3 ir pakļauti ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam.
 - Ārējie siltuma patērētāji nav pakļauti šim riskam.

- Nenotiek sadedzināšana lāpā drošības apsvērumu dēļ.

2. ietvars – produkta līmeņatzīme

1.a solis: produkta līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana

Šai iekārtai ir 1 produkts ar produkta līmeņatzīmi (tādēļ $n=1$). Šī produkta ražošanai tiek noteikts procesa bloks P2.

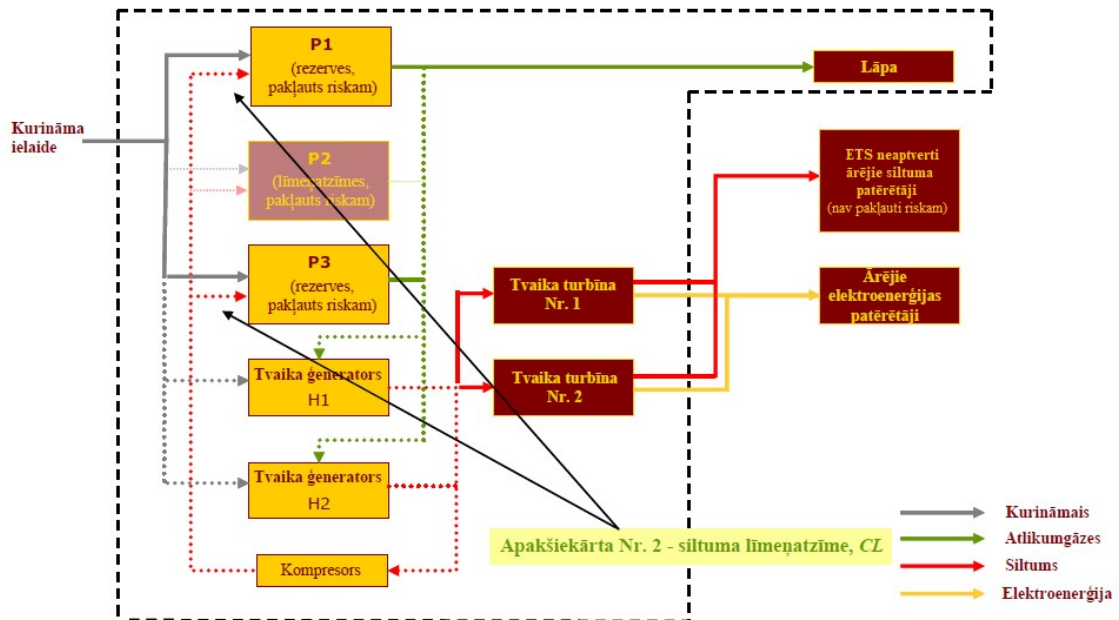
1.b solis: attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi

- Attiecīgās enerģijas plūsmas apakšiekārtai Nr. 1 ir attēlotas punktētu bultiņu veidā.
- Apakšiekārtā Nr. 1 (P2) kurināmais un siltums tiek ielaists, atlikumgāzes un emisijas (nav parādītas) no tās tiek izlaistas, kā arī tiek attiecinātas uz apakšiekārtu.
- Kurināmā un siltuma ielaides daudzums (enerģijas vienībās) neietekmē apakšiekārtai Nr. 1 bez maksas piešķiramo kvotu apjomu, bet ir būtiski šos daudzumus zināt, jo tie nav jāattiecina uz citu apakšiekārtu.

1.c solis: nosaka vēsturisko darbības līmeni

- Apakšiekārtas Nr. 1 vēsturisko darbības līmeni nosaka, pamatojoties uz produkta Nr. 2 vēsturiskajiem ražošanas apjomiem.

3. ietvars – siltuma līmeņatzīme; pakļauts oglekļa emisiju pārvirzes riskam

2.a solis: nosaka vienu vai divas siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas

- Iekārta patērē izmērāmu siltumu ārpus produkta līmeņatzīmes robežām (P1 un P3) un eksportē siltumu ETS neaptvertiem patērētājiem.
- Procesa bloki (P1 un P3) ir pakļauti ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, turpretim ETS neaptvertie patērētāji nav pakļauti šim riskam. Tādēļ ir jānosaka divas siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtas.

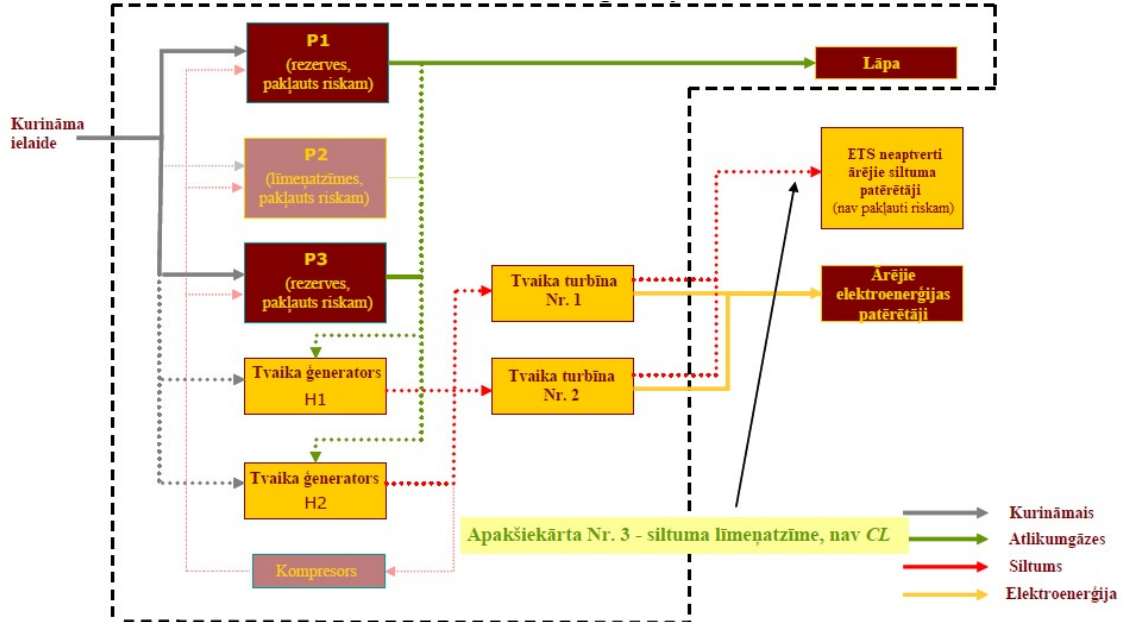
2.a un 2.b solis – attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (apakšiekārtai Nr. 2)

- Apakšiekārta Nr. 2 veido siltumu, ko patērē P1 un P3, emisijas, kas saistītas ar šī siltuma ražošanu, un enerģijas plūsmas, ko izmanto šī siltuma ražošanai.
- Siltums tiek ražots, sadedzinot atlikumgāzes un kurināmo 2 tvaika ģeneratoros; daļu no saražotā siltuma patērē arī citi patērētāji. Tādēļ apakšiekārta Nr.2 veido daļu no atlikumgāzēm un kurināmā, kas tiek sadedzināts tvaika ģeneratoros, kā arī daļu atbilstošo emisiju.

2.c solis: nosaka vēsturisko darbības līmeni (apakšiekārtai Nr. 2)

- Apakšiekārtas Nr. 2 vēsturiskais darbības līmenis ir noteikts, pamatojoties uz P1 un P3 patērētā siltuma summu.

4. ietvars – siltuma līmeņzīmē; nav pakļauts oglekļa emisiju pārvirzes riskam

2.a un 2.b solis – attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (apakšiekārtai Nr. 3)

- Apakšiekārta Nr. 3 tiks noteikta tāda izmērāma siltuma ražošanai, kas tiek patērēts tādu produktu ražošanai, kuri nav uzskatāmi par pakļautiem ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Šajā piemērā patērētāji ir ETS neaptvertie patērētāji, un tādēļ kvotas tiek piešķirtas siltuma ražotājam (jo kvotas nevar tikt piešķirtas ETS neaptvertai iekārtai).

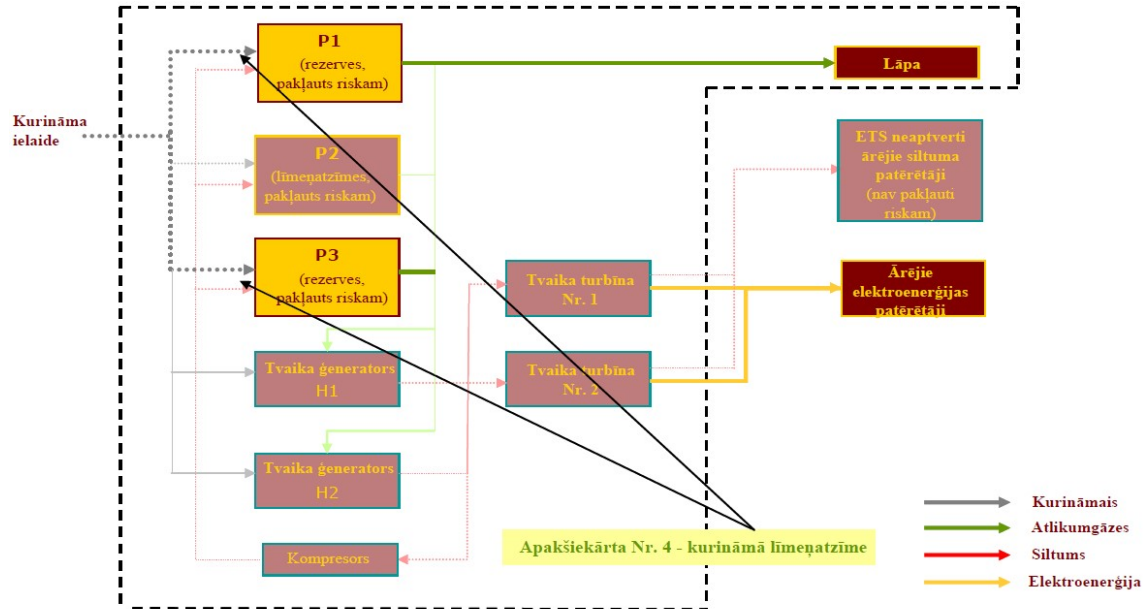
Ja ārējais siltuma patērētājs būtu cita ETS iekārta, bezmaksas kvotas tiktu piešķirtas siltuma patērētājam, un tādēļ šī apakšiekārta nebūtu daļa no esošās iekārtas.

- Tāpat kā apakšiekārtai Nr. 2, apakšiekārta Nr. 3 veido daļu no atlikumgāzēm un kurināmā, kas sadedzināts tvaika ģeneratoros, un daļu atbilstošo emisiju (gadījumos, kad tiek aplūkota tikai emisiju, kas rodas no atlikumgāzēm, "patērētāja daļa", papildu norādījumus sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8). Apakšiekārtas Nr. 2 un Nr. 3 kopā aptver kopējo kurināmā daudzumu, kas tiek izmantots, lai ražotu izmērāmu siltumu, un atbilstošās emisijas.

2.c solis: nosaka vēsturisko darbības līmeni (apakšiekārtai Nr. 3)

Apakšiekārtas Nr. 3 vēsturiskais darbības līmenis ir noteikts, pamatojoties uz siltuma daudzumu, kas tiek eksportēts ETS neaptvertiem patērētājiem.

5. ietvars – kurināmā līmeņatzīme

3.a solis: nosaka vienu vai divas kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtas

- Piemērā norādītā apakšiekārta ietver divus procesa blokus (P1 un P3), kuros kurināmais tiek sadedzināts tiešās apsildes vajadzībām. Abi bloki ražo produktus, kas ir uzskatāmi par pakļautiem oglekļa emisiju pārvirzes riskam un kurus tādēļ aptver viena apakšiekārta (apakšiekārta Nr. 4).

3.b solis: attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (apakšiekārtai Nr. 4)

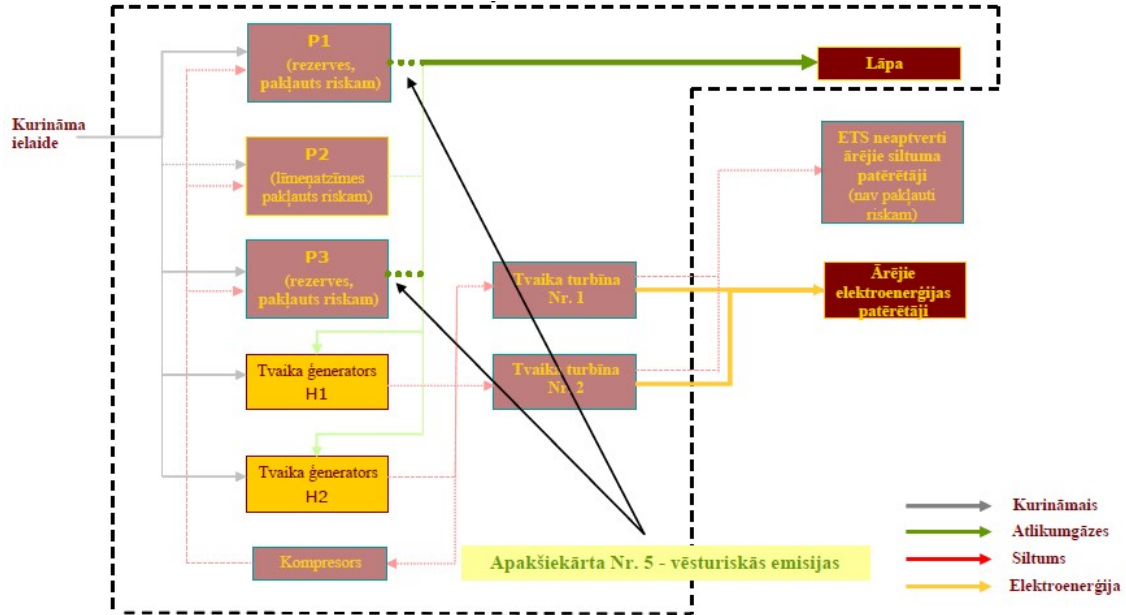
- Attiecīgā ielaide ir izmantotais kurināmais, un attiecīgā izlaide ir emisijas.

Ja būtu notikusi sadedzināšana lāpā drošības apsvērumu dēļ (šajā piemērā sadedzināšana lāpā drošības apsvērumu dēļ netiek veikta), arī kurināmais un/vai atlikumgāzes, kas tiek patērētas, lai veiktu sadedzināšanu lāpā drošības apsvērumu dēļ, būtu attiecīgā ielaide.

3.c solis: nosaka vēsturisko darbības līmeni (apakšiekārtai Nr. 4)

- Tā kā šajā gadījumā daļa no kurināmā tiek pārvērsta atlikumgāzēs, ir rūpīgi jāseko tam, kā tiek aprēķināts apakšiekārtas Nr. 4 vēsturiskais darbības līmenis; aprēķinot HAL, nedrīkst ņemt vērā to kurināmā daļu, kas tiek pārvērsta atlikumgāzēs (Norādījumu dokumentā Nr. 8 sk. sīkāku informāciju par to, kā to izdarīt; norādījumi ir sniegti, pamatojoties uz šo pašu piemēru).

6. ietvars – vēsturiskās emisijas attiecībā uz procesa emisijām

4.a solis: nosaka vienu vai divas procesa emisiju apakšiekārtas

- Mūsu piemērā norādītajā iekārtā atlikumgāzes, ko rada P1 un P3, var vai nu sadedzināt lāpā (ne drošības apsvērumu dēļ), vai izmantot sadedzināšanai tvaika ģeneratos.
- Par sadedzināšanu lāpā (kas nav sadedzināšana lāpā drošības apsvērumu dēļ) nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu, un uz atlikumgāzu izmantošanu tvaika ģeneratos ir attiekušās 2 siltuma līmeņatzīmes (3. un 4. ietvars).
- Tādēļ apakšiekārta Nr. 5 ir noteikta, izmantojot vēsturisko emisiju pieeju attiecībā uz atlikumgāzu radīšanu no P1 un P3, un attiecīgā attiecināmā plūsma ir radīto atlikumgāzu plūsma.

4.b solis: attiecina attiecīgo ielaidi un izlaidi (apakšiekārtai Nr. 5)

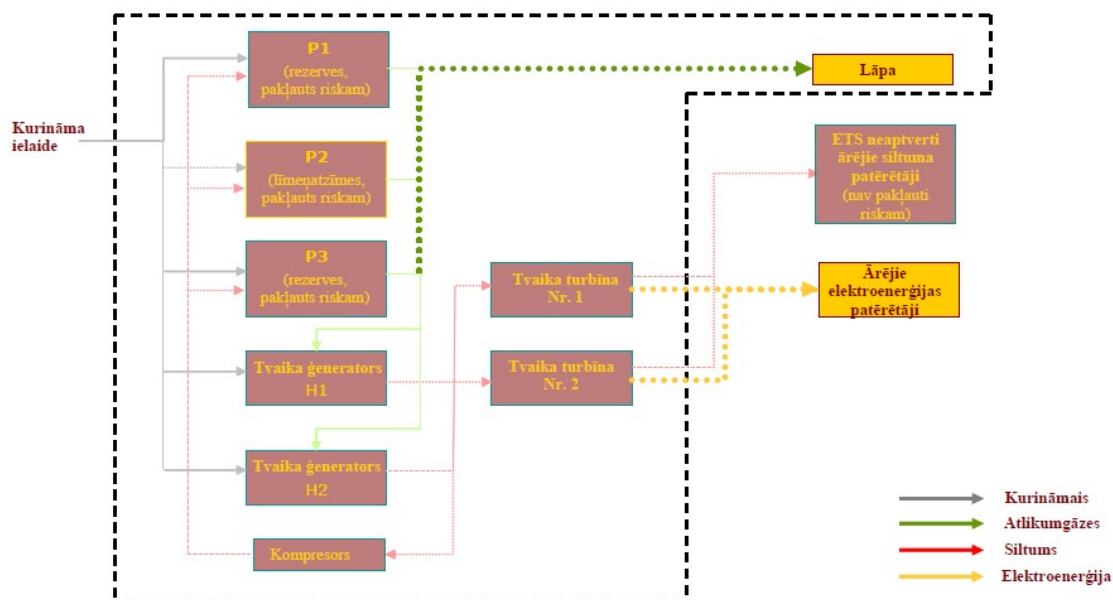
Attiecīgā ielaide un izlaide ir:

- CO₂ daudzums atlikumgāzē;
- nepilnīgi sadegušā oglekļa daudzums atlikumgāzē, kas nav sadedzināta lāpā;
- atlikumgāzes, kas nav sadedzināta lāpā, enerģētiskais saturs;
- kurināmais, kas nepieciešams atlikumgāzes radīšanai.

4.c solis: nosaka vēsturisko darbības līmeni (apakšiekārtai Nr. 5)

Vēsturiskais darbības līmenis ir CO₂, ko satur atlikumgāzes (pilnīgi oksidēts ogleklis, ko satur atlikumgāzes), plus emisijas, kas rodas, sadedzinot nepilnīgi sadegušo oglekli atlikumgāzēs, kas nav sadedzinātas lāpā, MĪNUS emisijas, kas rodas, sadedzinot tādu daudzumu dabasgāzes, kuram ir tāds pats enerģētiskais saturs. Jāievēro, ka kvotas par atlikumgāzes izmantošanu tiek piešķirtas patērētājam, nevis ražotājam. Tas neattiecas uz šo piemēru, jo atlikumgāze tiek gan ražota, gan patērēta vienā iekārtā. *Papildu norādījumus par kvotu piešķiršanu attiecībā uz emisijām no atlikumgāzēm sk. Norādījumu dokumentā Nr. 8.*

7. ietvars – emisijas, par kurām nevar pretendēt uz kvotu piešķiršanu

Uzdevuma par apakšiekārtām pēdējā daļā ir jāattiecinā emisijas, par kurām nevar pretendēt uz kvotu piešķiršanu, t. i., emisijas, kuras radušās, ražojot elektroenerģiju vai veicot sadedzināšanu lāpā, izņemot sadedzināšanu lāpā drošības apsvērumu dēļ. Tā kā par šīm emisijām nevar pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu, šīm emisijām nav nepieciešama apakšiekārta. Būtībā tās ir attiecinātas kā ārpusbilances posteņi pilnajā darbību un emisiju sarakstā, lai nodrošinātu līdzsvaru un nekas netiktu uzskaitīts divkārti u. tml.

Šajā posmā operatoram ir jāpārbauda, vai visi identificētie avoti (piemēram, enerģijas patēriņš un emisijas) ir vai nu attiecināti uz apakšiekārtu, vai uzskaitīti iedaļā par elementiem, kas nevar pretendēt uz kvotu piešķiršanu; katru avotu (tā daļu) var attiecināt tikai vienreiz.

A pielikums. Salīdzinājums ar 2011. gada Norādījumu dokumentu Nr. 2

Turpmākajā tabulā parādīts, kāda ir 2011. gadā izdotās Norādījumu dokumenta Nr. 2 versijas iedaļu savstarpējā saistība ar pašreizējās 2019. gada versijas iedaļām, kā arī tas, kur aplūkotas galvenās tēmas. Lūdzu, ievērojiet, ka dažādo versiju atbilstošo iedaļu saturs var būt ievērojami izmainīts atbilstoši jaunajiem noteikumiem, kas ietverti pārskatītajā ETS direktīvā vai *FAR* regulā. “-” nozīmē to, ka tēma netika ietverta attiecīgajā *GD*.

Satura rādītājs	Iedaļa		Komentāri
	2011 <i>GD2</i>	2019 <i>GD2</i>	
Ievads	1.	- <i>GD1</i>	2019. gada <i>GD2</i> attiecas uz vispārīgā ievada iedaļu 2019. gada <i>GD1</i>
Norādījumu dokumentu statuss	1.1.	- <i>GD1</i>	
<i>CIM</i> norādījumu dokumentu vispārīgs apraksts	1.2.	- <i>GD1</i>	
Norādījumu dokumentu izmantošana	1.3.	- <i>GD1</i>	
Papildu norādījumi	1.4.	- <i>GD1</i>	
Šā norādījumu dokumenta darbības joma	1.5.	1.	
Emisijas kvotu piešķiršanas pieeju pārskats	1.5.	2.	
Kad izmantot katru no iekārtas līmeņa pieejām?	1.5.	2.1.	Ietverta centralizētās siltumapgādes apakšiekārta, pārskats par saistītajiem jēdzieniem 2019. gada <i>GD</i>
Oglekļa emisiju pārvirzes ietekme	- <i>GD5</i>	2.2.	2011. gada <i>GD5</i> par oglekļa emisiju pārvirzi (atjauninātais) saturs pārcelts uz 2019. gada <i>GD2</i>
Iekārtas sašķelšana apakšiekārtās	2.	3.	2019. gada <i>GD</i> ietverta centralizētās siltumapgādes (<i>DH</i>) apakšiekārta
Produkta līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana	2.1.	3.1.	
Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu noteikšana	2.2.	3.2.	
Centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu noteikšana	-	3.3.	
Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu	2.3.	3.4.	

noteikšana			
Procesa emisiju apakšiekārtu noteikšana	2.4.	3.5.	
Piešķiramo emisijas kvotu noteikšana katrai apakšiekārtai	3.	4.	2019. gada <i>GD</i> ietverta <i>DH</i> apakšiekārta, precizēti vienādojumi/piemēri, vēsturisko darbības līmeņu mediānas aizstājot ar aritmētiskajiem vidējiem
Produkta līmeņatzīmes apakšiekārta	3.1.	4.1.	
Siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta	3.2.	4.2.	
Centralizētās siltumapgādes apakšiekārta		4.3.	
Kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārta	3.3.	4.4.	
Procesa emisiju apakšiekārta	3.4.	4.5.	
Provizoriskais un galīgais piešķiramo emisijas kvotu apjoms vienai iekārtai	4.	5.	2019. gada <i>GD</i> ietverta centralizētās siltumapgādes apakšiekārta
Pamata piešķiramo emisijas kvotu apjoms	4.1.	-	Svītrots 2019. gada <i>GD</i> , jo nav vairs atbilstīgs
Provizoriskais piešķiramo kvotu apjoms	4.2.	5.1.	
Galīgais piešķiramo kvotu apjoms	4.3.	5.2.	
Sākotnējās jaudas noteikšana	5.	-	Svītrots 2019. gada <i>GD</i> , atsauce uz jauniem noteikumiem par darbības līmeņu izmaiņām saskaņā ar <i>FAR</i> atsevišķā <i>GD</i>
Vēsturiskā darbības līmeņa noteikšana	6.	6.	
Bāzlīnijas perioda izvēle	6.1.	-	Svītrots 2019. gada <i>GD</i> , jo nav vairs atbilstīgs
Noklusējuma pieeja	6.2.	6.1.	
Vēsturiskā darbības līmeņa noteikšana, ja (apakš-)iekārta nav bijusi ekspluatācijā visu bāzlīnijas periodu	6.3.	6.2.	
Jaudas izmaiņas	6.4.	-	Svītrots 2019. gada <i>GD</i> , atsauce uz atsevišķu <i>GD</i> par darbības līmeņu izmaiņām saskaņā ar <i>FAR</i>
Papildu piemēri	7.	7.	